

SES Lİ KADINLAR

SES Lİ KADINLAR DERGİSİ | SAYI:9 | YIL: EKİM 2017

OHAL VE KHK'LAR GİDECEK

BİZ KALACAĞIZ

İÇİNDEKİLER

Söyleyecek çok sözümüz var daha 2

Toplu sözleşme taleplerimiz için
mücadelemiz devam edecek 6

Yaşasın örgütlü mücadelemiz! 10

Ses kadın meclislerini ne yapsak? 12

Korku da cesaret de bulaşıcıdır 15

Örgütlü Kadın Özgür Kadındır 18

Olağanüstü Hal'de
Kadın hak ihlalleri raporu 22

Birlikte daha güçlüyüz 29

30 Son sözü direnenler söyleyecektir

32 Çocukların atamadığı çiğliklar

34 Ohal'de kadın olmak

38 Kadınlardan kadınlara öyküler:
Bir hal hikayesi

42 Direnen tüm özgür kadınlara
selam ve saygıyla

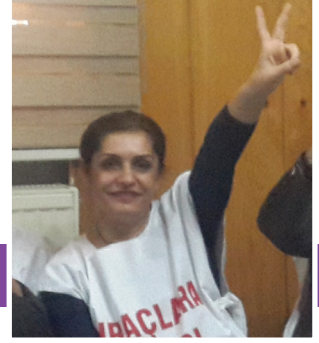
44 Kitap tanıtımı
"Kurtlarla koşan kadınlar"

46 Karayı kaldırın, mavi koyun

47 Nuriye Gülmen'in şiiri

SÖYLEYECEK DAHA ÇOK SÖZÜMÜZ VAR

Selma ATABEY / Ses Merkez Kadın Sekreteri

Merhaba sevgili kadınlar...

'Merhaba'nın Arapça kökenli bir kelime olup; "benden size zarar gelmez" anlamına geldiğini öğrendikten sonra selamlaşmanın en iyi söylemi olduğuna karar verdim. Arkadaşlar, dostlar, yoldaşlar hepimize dönemin en sıcacık, en mücadeleci ruhuyla MERHABA...

İçinden geçmekte olduğumuz süreçte hepimiz "bu bir ilktir, daha önce yaşanmamıştır" dediğimiz ne kadar çok şey yaşadık, yaşıyoruz değil mi?

AKP 7 Haziran seçimlerindeki yenilgisinden hemen sonra faşizan uygulamaları devreye koydu. Tek başına iktidar olma hırsı uğruna başlattığı savaşta sivilleri hedef aldı. Kürt illerinde 90'lı yılları bile geride bırakan hukuk dışı ve akıl almaz yöntemler uyguladı. Sivillere yönelik; insanları yerleşim yerlerinden etmeler ve yargısız infazlar yaşandı, şehirler F-16 savaş uçaklarıyla bombalandı. İnsani bütün değerlerin ve insanlık onurunun ayaklar altına alındığı bir imhaya tanıklık ettik. Yakılan, yıkılan yaşam alanlarını ve eşi benzeri görülmemiş trajedileri, mücadele arkadaşlarımız

A.Aziz, Eyüp ve Şehmus arkadaşlarımızın Cizre'deki katledilişlerinden de biliyoruz.

Bu acımasız ve hukuk dışı süreç devam ederken 15 Temmuz darbe girişimiyle karşılaştık. Yıllarca birlikte ülkeyi yönettikleri Gülen cemaatiyle çıkar çatışmaları ve iktidar mücadeleleri kanlı bir hesaplaşmaya dönüştü. Bu durumu fırsata çeviren AKP, darbe girişimini kendi ideolojik perspektifiyle toplumu yeniden dizayn etme isteğinin bahanesi olarak kullandı. 2016 yılında ilan ettiği OHAL ile hukuksuzluğuna kılıf uydurup kendisi gibi düşünmeyen herkesi; Kürtleri, aydınları, akademisyenleri, kadınları, devrimci öğretmenleri, sağlık emekçilerini KHK'larla birer birer işten çıkararak açıklık terbiye etmeye çalıştı. Artık hepimizin iş güvencesi bir adamın dudakları arasında.. Gözaltılar, ihraçlar, tutuklamalar, gazetelelerin ve televizyonların kapatılması (Zarok TV gibi çocuk kanalları bile kapatıldı!) bu durumun ne kadar vahim olduğunu ortaya koymaya yeterli değil midir?

Toplum AKP'den icazet alan ana akım medya dışında haber kaynaklarına ulaşamaz hale getirilmiş, susturulmuş -daha kötüsü iktidardakiler gibi konuşmak zorunda

birakılmış-, kutuplaştırılmış, gölgesinden dahi korkar hale getirilmiştir. Bu süreçte HDP eş başkanları, belediye eş başkanları, HDP ve CHP vekilleri, gazeteciler tutuklanmış, kendisine muhalif gördüğü veya "tehlike olabileceğini" düşündüğü tüm kurumlar ve bireyler herhangi bir yargılamaya dahi tabi tutulmadan cezalandırılmıştır.

AKP kendisine muhalefet edecek kimseyi bırakmadığından emin olduğunda referanduma gitme kararı almış, üstelik sözde muhalefet partisi olan MHP tarafından bütün bu süreç boyunca canla başla desteklenmiştir. Tek adam rejimi fiilen yürütülse de bunun yetersiz olduğunu ve kalıcı hale getirmenin Anayasa değişikliğiyle mümkün olacağını düşünmüş olmalıdır ki iktidar olmanın tüm avantajlarını sonuna kadar kullandığı bir sürecin sonunda 16 Nisan'da referandum gerçekleştirmiştir.

Olanca baskıya rağmen sandıktan istediği sonucu çıkaramayınca devreye YSK girmiştir. YSK desteğiyle güvence altına alınan karanlık ve faşizan rejimle yönetilen bir ülkeyi artık hep beraber yaşamaktayız.

Türkiye'de bizim özümsemiğimiz demokrasiden söz etmek ve bunu kurumsallaştırmak oldukça güç görünmektedir. Biz emek, barış ve demokrasiden yana olan emekçilerin arzusu olan demokratik bir cumhuriyetten giderek uzaklaştığı görülmektedir. Bu yeni rejim tekçi ve cinsiyetçidir. Otoriter yapının kendini inşa etme süreci, ülkedeki tüm kesimleri kapsayan, herkesin yaşamına müdahale etmeyi kendinde hak gören bir şekilde şekillenmektedir.

Başta sağlık ve eğitim olmak üzere tüm kurumlarda mülakat yöntemi ile bu kurumlarda yeni cemaatlerin kadrolaşması, dinci gerici ideolojik yapılarına göre toplumun yeniden şekillendirilmesi, özellikle kadınların yaşam tarzına yönelik müdahalelerin artması anlamına gelmektedir.

Memleketin şu anda neredeyse fetvalar ile yönetilmesi; toplumun farklılıklarının ve taleplerinin görmezden gelinerek kendi anlayışlarına göre yeniden inşa çabası başka bir şey değildir.

Türkiye'de son iki yılda yaşananlar toplumun büyük kesimi tarafından ilk defa tecrübe edilmekte ve bu uygulamalar geniş bir mağdurlar toplamı yaratmaktadır. Bu koşullarda hak, hukuk, vicdan ve adalet arayışına girmek ancak ve ancak demokrasiden yana olan güçlerin ortak mücadelesiyle mümkün olacaktır.

Türkiye'de kadın hareketi yıllardır kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz, sosyal, kültürel ve emek konusunda kadına yönelik ayrımcılık ve dışlama konularında çokça çaba sarf etmekte, egemen eril zihniyete rağmen kadın mücadelesi çok yönlü gelişmekte, zorlu mücadelelerle yasal ve Anayasal haklar kazanmakta, toplumsal cinsiyet eşitliği noktasında irade göstererek müspet anlamda epey yol kat etmektedir. Bu kazanımlara rağmen, ülkenin faşizan gidişatından en fazla nasibini alan yine biz kadınlarız. İşyerlerinde çalıştığımız birimlerde darbeye hiç alakası olmayan arkadaşlarımız ihbar mekanizmalarıyla, hiç bir gerekçe gösterilmeden işlerinden edilmişlerdir.

4

Sağlık ve sosyal hizmetler emekçileri olarak, bu zihniyet tarafından binlerce arkadaşımızın işten atıldığıнын, açlıkla terbiye edilmek istenildiğinin farkındayız. OHAL ilanından bugüne 11.400 sağlık ve sosyal hizmet emekçisi işten atılmıştır. Bunun 788'i SES üyesidir. 788 üyemizden de 239'u kadın arkadaşlarımızdır. Her koşulda biz SES'li kadınların, ihraç edilmiş arkadaşlarımızın yanında olacağı ve

onlar işlerine dönene kadar mücadeleden vazgeçmeyeceğimiz bilinmelidir.

Bu direncimizi kırmak isteyen egemen zihniyet sendikal faaliyetlerimizi bile neredeyse suç ilan etmeye çalışmaktadır. İnsanlar sendikalarından vazgeçsinler, örgütsüz kalsınlar, yalnızlaşsınlar diye daha fazla baskı yapılmaktadır. Bu nedenle çalıştığımız alanlarda daha fazla baskı ve mobbinge karşılaştığımızı belirtebiliriz. Son dönemlerde hızla artan toplumda ve iş yerlerimizde sistemle hareket eden, kendine koruma kalkanı olarak sistemi kullanan yöneticiler hat safhada cinsiyet ayrımı yapmakta, kadının kılık-kıyafetine müdahale ederek cinsiyetine göre iş yaptırmaktadır.

Yaşanan bunca olumsuzluğun yanında demokratik bir hak olan sokak gösterileri OHAL gerekçe gösterilerek yasaklanmıştır. Ancak kadınlar, yasaklanan sokakları 8 Mart'ta kendi rengine boyamayı başarmış, yarattığı büyük coşku ve heyecanla 8 Mart'ı sokakta kutlamıştır. Ayrıca dünyaya ve ülkemize taleplerimizi duyurmuş, yaşanan kadın kırımını ve kadının maruz bırakıldığı her türlü uygulamayı teşhir etmiştir. 1 Mayıs ve Newroz bayramları da kadınların iradesinin yarattığı heyecanla aynı coşku ve heyecanla alanlarda kutlanabilmiştir. Kadınlar "Ne OHAL, ne de bu hal" şiarıyla sokakların yollarını yeniden açarak kadının örgütlülüğünü, bir aradalığın önemini bir kez daha açığa çıkarmıştır.

Cinsiyetçi, gerici, dinci bu sistem, müftülük yasası adı altında kadınların elde ettiği kazanımları gasp ederek kadın yaşamını daha da zorlaştırmak istemektedir. Bu tür gasplarla, kadını küçük yaşta evlendirmeye,

evlilikten sonra kendi soyadını kullanmaya devam edebilmesi için bile erkekten izin almaya ve nüfus hizmetleri yasa tasarısıyla kadınların lehine olmayan birçok karar alınmaya çalışılmaktadır. Yukarıda sıraladığım sokağa çıkma yasaklarıyla başlayan, OHAL ve KHK'larla devam eden birçok hak gaspını, hukuksuzluklarla ihraç edilen arkadaşlarımızı, TİS masasında kadınların taleplerinin olmayışını, kadına biçilen rolleri kabul etmediğimizi ve daha bir çok konuyu SES'li Kadınlar Dergisi'nde OHAL ve KHK dosyamızla sizlerle paylaşacağız.

Biz kadınlar; yaşama, topluma ve barışa dair sözümüzü söylemekten vazgeçmeyeceğimizin, darbe, OHAL ve KHK'ların kadın mücadelesini geriye düşüremeyeceğinin, yaşam alanlarımız ne kadar kısaç altına alınsa da örgütlenmekten, dayanışmadan ve birbirimize omuz vermekten vazgeçmeyeceğimizin bilinmesini isteriz. OHAL'de ve her halde emeğimize, kimliğimize, yaşam alanlarımıza ve bedenimize sahip çıkıyoruz. Haydi kadınlar! Faşizme inat yeni toplum ve barışın inşası bizi beklemektedir. Ve Söyleyecek çok sözümüz var daha.

Toplu Sözleşme Taleplerimiz için Mücadelemiz Devam Edecek

Aylin AKÇAY / Ses Genel Hukuk ve TİS Sekreteri

Kamuda çalışan 2 milyondan fazla kamu emekçisini ve onlarla birlikte ailelerini, yani milyonlarca kişiyi doğrudan etkileyen toplu sözleşme görüşmeleri Ağustos ayında gerçekleştirildi. OHAL koşullarında, sendikal haklara yönelik de alabildiğine yoğun baskıların var olduğu bir süreçte gerçekleştirilen toplu sözleşme (?) sonucunda hangi sendikaya üye olurlarsa olsunlar kamu emekçilerinin beklentilerinin karşılanmadığı açıkça ortadadır. Sözleşme sonrası, sözleşmeyi imzalayan Memur-Sen üyelerinden dahi önemli tepkiler ortaya çıkmış olması, tepkinin gösterilmesi için doğrudan Memur-Sen üyeleri tarafından sosyal medya kampanyaları yapılmış olması memnuniyetsizliğin ne kadar yaygın olduğunu gösteriyordu. Bu durum, önümüzdeki dönemde ortak mücadelenin genişletilmesinin gerekliliğini bir kez daha gösteriyor.

Toplu sözleşme sürecinde talepleri karşılanmayan, sözleşmeden memnun olmayan, birikmiş sorunları ile çalışmaya devam eden kesimlerden biri de kuşkusuz sağlık ve sosyal hizmet emekçisi kadınlar. Sağlık ve sosyal hizmet alanında yoğun olarak çalışan kadın emekçiler her gelişmeden olduğu gibi toplu sözleşme sürecinden de en çok etkilenenler oluyor.

Toplu sözleşme sonuçlarını sağlık ve sosyal hizmet emekçisi kadınlar açısından değerlendirmek için, Sendikamızın belirlediği ve mücadeleye ettiği kadın emekçilerin taleplerini hatırlamak, sözleşmede yer bulup bulmadığına bakmak faydalı olacaktır.

Toplu sözleşme görüşmeleri OHAL koşullarında, sendikal faaliyetlerin ve emekçiler üzerinde baskının alabildiğine arttığı, KHK'lar ile 100 binden fazla kamu emekçisinin herhangi bir gerekçe dahi gösterilmeden ihraç edildiği, böylece kamu emekçilerinin iş güvencesinin fiilen ortadan kaldırıldığı bir süreçte gerçekleşti. Bunun yanında kamu emekçilerinin zaten sınırlandırılmış iş güvencesinin tamamen kaldırılması için kamu personel rejiminde ve 657 sayılı yasada kalıcı düzenlemeler yapılarak, güvencesizliğin kalıcı hale getirilmesinin planlandığı biliniyor. KHK'lar ile ihraç edilen kamu emekçilerinin önemli bir kısmını kadın emekçiler oluşturuyor ve ihraçların sonuçlarını daha ağırlaştırılmış olarak yaşıyorlar. Güvencesizlikten, güvencesiz çalışmadan ilk elden ve daha ağır olarak etkilenecek olan da yine kadın emekçiler. Dolayısıyla bu toplu sözleşmede KHK'lar ile ihraçların kaldırılması, emekçilerin işlerine dönmesi ve kamu emekçilerinin güvencesine yönelik saldırılardan vazgeçilmesi talebi

sağlık ve sosyal hizmet emekçisi kadınların en temel taleplerinden biri olmuştur. Ancak, toplu sözleşme sürecinde bu konular gündem dahi olmamıştır.

Yıllardır kamu emekçilerinin ekonomik kayıplarının karşılanmadığı, tersine kayıpların arttığı, kamu emekçilerinin reel ücretlerinin oldukça gerilemiş olduğu bir durumu yaşamaktayız. Ekonomideki kötü gidişatın derinleşerek devam ettiği ve emekçiler için krize dönüştüğü, gelen zamlarla hayatın giderek pahalılaştığı bir süreçte genel taleplerimizden olan insanca yaşayacak bir ücret talebi kadın emekçilerin de

başta gelen talepleri arasında yer almıştır. Kendi ayakları üzerinde durarak yaşamaya çalışan, çocuklarıyla birlikte yaşam mücadelesi veren birçok kamu emekçisi kadın var. Mali haklar, kadınların tek başlarına yaşam sürdürmelerine yetecek, başkalarına bağımlı kalmalarını engelleyecek düzeyde olmalıdır. Bu talep bu nedenle kadınlar için ayrı bir önem taşımaktadır. Bu yıl imzalanan toplu sözleşmede en çok konuşulan ve eleştirilen konulardan biri, maaşlara verilen zamdır. Memur-Senin imza attığı zam, ihtiyacı karşılamaktan çok uzaktır. Kadın emekçilerin yaşam koşullarında yukarıda bahsettiğimiz ihtiyacı karşılayacak düzeyde değildir.

Ücretli doğum izninin 6 aydan 1 yıla çıkarılması, çoğul gebeliklerde doğum ve süt izinlerinin artırılması; kadın sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin ücretsiz doğum izni süresinde kademe atlama ile ilgili tüm süreçlerinin herhangi bir kayıp oluşturmadan devam etmesinin sağlanması da kadın emekçilerin önemli taleplerindedir. Hatırlayacağımız gibi sağlık alanında son zamanlarda süt izinlerini fiilen ortadan kaldıran önemli düzenlemeler yapılmıştı. Süt izinlerinden döner sermaye kesintisi yapılması uygulaması da bunlardan biriydi. Bu ise, var olan bir hakkın gaspı anlamına geliyordu. Bu uygulama başladığı andan itibaren tepki toplamış, Sendikamız ve diğer sağlık meslek örgütleri de bunun düzenlenmesi için çalışmalar yapmıştı. Toplu sözleşmede süt izinlerinden döner sermaye kesintisi yapılması uygulaması kaldırılmasına karar verilmiştir. Toplu sözleşmede bu maddenin yer almasını sendikamızın, diğer sağlık meslek örgütlerinin ve kadın emekçilerin baştan beri gösterdiği tepki sağlamıştır.

Sendikamızın kadın emekçiler için taleplerinden biri de annelik deneyimi olan kadın sağlık ve sosyal hizmet emekçileri için esnek çalışma uygulamasının dayatılmasının ortadan kaldırılmasıdır. Bunun yerine asıl olarak çocuk bakımı ile ilgili düzenlemeler başta olmak üzere kadın emekçilerin ihtiyaçlarını karşılayacak düzenlemeler yapılmalıdır. 24 saat açık ve ücretsiz kreşler sağlanmalıdır. Çalışma alanlarının fiziki koşullarının kadın emekçilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi de kadın emekçilerin talepleri arasında olacaktır. Toplu sözleşmede, bu taleplerle ilgili herhangi bir kazanım, tartışma dahi söz konusu değildir.

Sağlık ve sosyal hizmet alanı da emekçilere yönelik şiddetin çok yoğun yaşandığı, özellikle sağlık emekçilerinin her gün çeşitli şiddet biçimlerine maruz kaldıkları bir durum yaşıyoruz. Yaşanan şiddet o kadar yaygınlaşmış durumda ki, çoğu kayıtlara bile geçemiyor. Bu konuda olması gereken düzenlemeler yapılmıyor. Kadın emekçiler de bu şiddetten çok fazla etkileniyor, hatta kadın oldukları için daha fazla ve daha farklı biçimlerde de şiddete uğruyorlar. Bunun yanında kadın sağlık emekçileri başka bir kadını şiddetten korumaya çalışırken, ki bu sağlık emekçilerinin sorumluluğudur, bazen de kendi yaşamlarındaki erkeklerin şiddetine maruz kaldıklarında da korunamamakta ve bizzat çalıştıkları esnada, işyerlerinde öldürülmektedir. Yine kadınlara yönelik düşmanca politikalarla ve gerici politikaların etkisiyle kadınların yaşamlarına müdahale edildiği örnekler de sıkça yaşanmaktadır. Hatırlayacağımız son örnekler-

den biri Haseki Eğitim Araştırma Hastanesinde bir hemşirenin, tekbirli saldırıya uğramasıydı. Bu örnekler yaygınlaşmaktadır. Biz SES olarak bir kadın üyemizi, Hatice Çelik'i de geçtiğimiz yıl Nisan ayında, ayrılmak istediği eşinin saldırısı sonucu kaybettik. Bu nedenle sağlıkta şiddet yasası bir an önce çıkartılmalı ve bu yasa hazırlanırken kadınların yaşadığı kadın olmaktan kaynaklanan şiddet biçimlerine dair özel düzenlemeler ve kadınları bu şiddetten koruyacak tedbirler alınmalıdır. İmzalanan toplu sözleşmede bu yönde herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Kadın sağlık ve sosyal hizmet emekçileri sadece "dışarıdan gelen" yani hastalardan, hasta yakınlarından, eşlerinden, tanımadıkları kişiler tarafından şiddete uğramıyorlar. Aynı zamanda işyerlerinde bizzat idareciler, yöneticiler tarafından, bazen mesai arkadaşları tarafından da şiddete uğruyorlar. Kadın emekçilere yönelik ayrımcılık, mobbing, baskı ve şiddet oldukça yaygındır ve bunlara son verecek önlemler alınması toplu sözleşmede kadın emekçilerin önemli taleplerindendir. İmzalanan toplu sözleşme ise bu konuda herhangi bir düzenleme içermemektedir.

Sağlık alanı uzun saatler çalışılan, iş yükünün çok olduğu, koşulları ağır, angarya çalışmanın çok olduğu alanlardan biridir. Bu yoğunluktan ve angaryadan kadınlar ekstra olarak etkilenmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle evde üzerlerinde olan sorumluluklarla bu koşulları birlikte götürmeye çalışırken zorlanıyor ve yıpranıyorlar, tükenmiş-

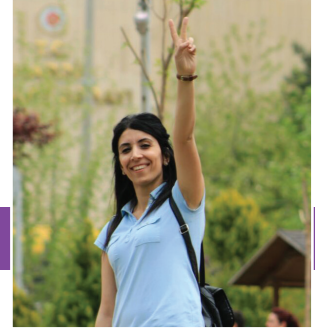
lik yaygın olarak yaşanıyor. Personel eksikliği ve yoğunluk, kadınların doğum izni, süt izni gibi haklarını kullanırken de bir çok probleme neden oluyor. Bu nedenle personel eksikliği giderilmesi, angaryanın kaldırılması, haftalık çalışma saatinin sınırlandırılması ve 35 saate indirilmesi; iş yükünün düşürülmesi tüm sağlık emekçilerinin olduğu gibi kadınlar için de son derece önemli taleplerdir. İmzalanan toplu sözleşmede bu yönde herhangi bir talep de karşılanmamıştır.

Yukarıda sıralanan taleplerimize ve imzalanan sözleşmede bunlarla ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamış olduğu göz önünde bulundurulduğunda, kadın emekçilerin toplu sözleşmede öne çıkardığı bu talepler geçerliliğini korumaktadır ve mücadelemizin başlıca talepleri olmaya devam edecektir. Tüm kadın emekçilerine, bu talepler etrafından birlikte mücadele etme çağrımızı buradan tekrar yineliyoruz. Bir olduğumuzda, el birliği ile bu talepleri kazanabiliriz.

YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!

Pınar ÖNKOL / Şırnak Ses Şube Eş Başkanı

Merhaba arkadaşlar, yoldaşlar; Birçok arkadaşımız gibi ben de ihraç edilen bir sağlık çalışanıyım.

KESK'li, SES'li bir sağlık çalışanı olarak sendikayla etkileşimim öğrencilik yıllarıma dayanmaktadır. Sivas gibi farklı kimliklere tahammülü olmayan, geçmişinde "Madımak" olan bir şehirde bile bir şeyler yapmaya çalışan, ayakta duran, haksızlıklara ses olan bir oluşumu görmek, kendisi de direniş geleneğinden gelen biri olarak beni müthiş heyecanlandırmıştı. Bana göre gerek mesleki gerekse ülke içerisindeki sorunları sürekli dile getiren "sendika" dedikleri bu örgütlü yapı tam da benim içerisinde olmayı dilediğim, kendimi düşünceyle var edebileceğim bir oluşumdu. "Yaşam tam olarak bu" diyebileceğim bu oluşumla 2013 yılında üniversite 2.sınıfta tanışmıştım. Yapılan etkinlik ve basın açıklamalarına katılmak benim için o zamanlar kötü giden her şeye dur demekti. Aktif bir görevim yoktu ama her etkinliğe katılım sağlamaya çalışıyordum.

2014 yılında mezun olmuş, 2015 yılının Haziran ayındaki atamayla Şırnak'a tayinim çıkmıştı. Görev yerimin Cizre Devlet Hastanesi olduğunu öğrendikten sonraki ilk işim kurumda SES ile ilgilenen arkadaşı bulup üyelik formunu doldurmak olmuştu. Evet artık bir sempatizan da olmanın ötesinde gerçek bir SES üyesiydim. Bu benim için onur vericiydi. Tabi ki bu bilinç, mesleki haklarımı bilip mesleki yaşama daha sağlam adım atmamı sağlamıştı. 24 Ağustos 2015 yılında ilk görev yerim olan Cizre Devlet Hastanesinde göreve başladım. İlk göz ağrım olan bu bölge hem mesleki ilkelerimle hem de hayattaki duruşumla varlık gösterebileceğim bir bölgeydi. Malesef başlangıç yapmamdan bir hafta sonra arkadaşımız, üyemiz, sağlık çalışanı Eyüp ERGEN 'i kaybettik. Bir hafta sonra da Cizre'de 9 gün sürecek olan ilk sokağa çıkma yasağına maruz kaldık. Bütün yaşamım boyunca hiçbir 9 gün bu kadar uzun olmamıştı, Cizre'de hepimizin tanıklık ettiği bir katliam yaşanmıştı. Bir sağlık çalışanı olarak her sabah kalkıp "kaç insan daha yaşamını yitirdi acaba" diye haberleri takip ediyor olmak ve güne gözümüzü ölümlerle

10

açıyor olmak çok kötüydü. Derken yasak bitip yaşam normalleşmeye başladı. Ben bütün bu süreçlerde pasif bir SES üyesiydim sadece. Tek etkinliğim göreve yeni başlayan arkadaşlara sendikayla ilgili bilgi verip yönlendirmektir. Yani fahri işyeri temsilciliği. Daha sonra Aralık ayında başlayıp 79 gün sürecek olan 2.Cizre yasağı başladı ve bu süreçte Aziz yoldaşımızı kaybettik. Kendisini, verdiği emek mücadelesi ve onurlu duruşuyla bütün Şırnak halkı tanıyor ve biliyordu. En nihayetinde yasak bitip yaşama yeniden tutunmaya çalıştığımız o zor günlerde kaybettiğimiz arkadaşlarımızın yerini doldurma gerekliliği doğmuştu.

Kendimizce mücadele için neler yapabileceğimizi düşünürken 29 Ekim 2016 yılındaki 2. KHK ile gece yarısı çıkan bir listeyle ihraç edildiğimi öğrendim. Yıllarca emek verip elde ettiğim mesleğimi neden olduğunu bilmediğim, savunma dahi yapmadığım bir şekilde kaybetmiştim. Hakkım olan mesleğim gasp edilmişti resmen.

Duruş ve düşünce anlamında pasif bir direnişi olan beni, ihraçlar süreci ve bu süreçte maruz kaldığımız sıkıntılar daha net ve kararlı olan biri haline getirmişti.

Evet bunu, bu kararlı duruşu, muhaliflerini sindirmeye çalışan sistemin ta kendisi yaratmıştı. Aslında yaşamlar yok ediliyor-ken ses çıkarmayan bizlerin artık ekmeği de elinden alınıyordu. Ve ekmeği elinden henüz alınmamış niceleri haksızlığın kapılarına dayanmasını bekliyorlardı.

Ses çıkarmadıkça artan bu hak gaspı bir şeyler yapmayı gerektiriyordu artık. İhraçlar süreciyle başlatmış olduğumuz hukuki mücadele ve SES'in tüm imkanlarıyla yanımızda olması gerçek bir sendika olduğunu ispatlar nitelikteydi. 2017 Şubat ayında yenilenen Şırnak Şube yönetimiyle birlikte, bu zorlu süreçte gerçek bir sendikal duruş sergileyen SES bünyesine yönetimde yer alarak ben de katılmaya karar verdim ve eş başkan olarak sorumluluk üstlendim.

Bu süreçte de yaşama bir yerden tutunmaya çalışmak gerekiyordu tabii. Yine ihraç edilen üyemiz ve iki arkadaşımızla bir sağlık kabini açtık. İki ay gibi bir süre beraber çalıştık. Devam eden günlerde ne yazık ki arkadaşların yanından ayrılmak zorunda kalmıştım. Ancak iki arkadaşımız hâlâ birlikte dayanışma örneği göstererek çalışmaya devam etmekte. Sonuç olarak hayat bir şekilde devam ediyor ve bizi ekmeğimizle terbiye etmeye çalışan bu sistem umduğunu bulamayacak. İhraç olan birçok üyemiz de birliktelik örnekleri sergileyerek beraber iş yerleri açmış, bu hukuksuzluğa direnmeye çalışmışlardır.

Bu zorlu süreçte bile örgütlü mücadeleye yakışır bir yaşam süren bizler yaşamımızın geri kalan kısmında da direnmeye sistemin kölesi olmamaya devam edeceğiz.

SES KADIN MECLİSLERİNİ NE YAPSAK?

Belkıs YURTSEVER / Ankara SES Şube Üyesi

İçinde bulunduğumuz ülke koşulları oldukça keskin bir şekilde toplumsal, kültürel ve siyasal değişikliklerin yaşandığı bir dönemden geçiyor.

Tüm bu değişim ve dönüşümden toplumun tüm kesimleri etkilenmektedir. Mevcut politikalara itiraz eden, söz söyleyen, muhalefet yürüten emekçiler olarak bizler; üyesi olduğumuz sendikamız SES ve bağlı olduğumuz konfederasyonumuz KESK bunlardan en derin şekilde etkilenmektedir. Sendikamız kurulduğu günden bu yana emek, demokrasi ve barış mücadelesi verirken diğer yandan ülkenin yarısını, toplumun yarısını ve hayatın yarısını oluşturan kadın özgürlüğü ve onun mücadelesini de en temel mücadele alanı olarak belirlemiştir.

Kadınlar tarihsel olarak toplum içinde sürekli çatışmada ve müzakerede bulunarak kendilerini var etmişlerdir. Eşit ve özgür bir dünya istemi, ideası elbette ki büyük mücadelelerin yarattığı birikimle tarihsel bir hafıza oluşturmuş ve geçmişi günümüze taşırmada ve geleceğe aktarımda en temel rolünü oynamıştır. Dolayısı ile bu gelenek canlı ve akışkan bir bütünlüktür. Kadınlar bu bütünlüğün en temel öznesidir. SES 20

yılı aşkın süredir yürüttüğü mücadelede tüm dönemlerde belli çıkış noktalarını, ihtiyaçlarını esas alarak mücadelesini güçlendirmiştir. Sağlık ve sosyal hizmet emekçisi kadınlar hem örgütlenme içerisindeki oranıyla önemli bir çoğunluğu oluştururken, örgütün yarısından fazlasını oluştururken, aynı zamanda dönemsel değişimlerde kendini yenilemeyi yakalayabilmenin çabasında olmuşlardır. Aslında denebilir ki; sağlık ve sosyal hizmet emekçisi kadınların bu yolculuğu zahmetli ama sürekli bir yolculuktur ve bitmiş değildir, devam etmektedir. Önce yönetimlerde yer alarak sendikal faaliyetlerin öncüsü olması sorumluluğuyla başlamışlardır. Sonrasında kadın komisyonlarıyla kendi öz etkinliklerini planlayan bir sürece evriltmişlerdir. Bağımsız kadın sekreterliklerinin oluşmasıyla birlikte yönetsel organlardaki kadınların özgünlüğü ve özerkliği emek mücadelesinde farklı ve zengin bir birikim yaratmıştır. Sağlık ve sosyal hizmet alanı başlı başına en yaşamsal ve en toplumsal alanlardandır. Toplumunu oluşturan her kesime, her dile, her bölgeye birebir temas edebilmektedir. Özellikle sağlık ve sosyal hizmet alanında geliştirilen her türlü faaliyet her türlü hizmet bir ekip çalışması

12

olarak yürütülmektedir. Doğalında sağlık ve sosyal hizmet alanında örgütlemek, örgütlenmek kadın emekçiler açısından gündelik yaşama değen çalışma sahası açısından ve ruhu açısından bakıldığında kolektif bir karakteri öne çıkarmaktadır.

Sendikal mücadele ve kadın mücadelesi durağan olamaz. İhtiyaçlar; siyasal, ekonomik dahası hayatı ilgilendiren her şey emekçileri ve kadınları da ilgilendirir. Bu tespiti şöyle ifade edebiliriz belki de. Koşullar, olanaklar ve zaman açısından olması gerekenler diyebiliriz. Kısa bir süre önce sendikamızın tüzüksel organlarında yapılan değişiklikler ile kadın meclislerinin oluşturulması hem çalışma alanı itibarıyla bir uyumu aynı zamanda bir ihtiyacı açığa çıkarmıştır, dolayısıyla kadın meclisleri kolektif bir karakter bütünlüğüyle ele alınabilmelidir. En önemli ayırıcı özellikleri kadınların öz örgütlülüğünü, öz etkinliğini anlamlandıran yeni bir aşamadır.

Özellikle kadın meclislerinin en temel gerekçesi iş yerlerinden başlanarak kadın emekçileri bir araya getiren, emek alanının sorunlarını tartıştıran, bunu çözmeye ilişkin yol ve yöntemlerin açığa çıkarılıp etkinliklerin örgütlenmesidir. Ancak deneyimlenen süreçte; kadın meclislerinin oluşumunun, işlevselliği istenen sonuçları açığa çıkaramamış olması kadın meclisleri kararının yanlışlığını değil, yürütücülerin anlamada ve iknada kadın emekçilere yönelik güçlü bir perspektifi aktaramaması en temel öz eleştirimiz olarak karşımızda durmaktadır. Çünkü mevcut durumda örgütlü bulduğumuz işyerlerinden başlayarak kadın meclislerinin halen oluşmadığını, dolayısıyla şubelere ve merkezi çalışmalara da yansımalarının henüz istenilen boyutta olmadığını söyleyebiliriz. Ancak olanaklar vardır ve gerekçelendirmeden, sadece kendimizi 20 yılın toplamıyla sınırlandırmadan, çabalarımızı ortaklaştırmaya ihtiyacımız var. Çünkü özellikle sağlık ve sosyal hizmet alanı bu kadar büyük ve derin bir saldırıya uğratılmışken ve neoliberal politikaların en sağlam temsilcisi olan AKP iktidarı gibi odaklar sağlığı toplumdan, bilimsellikten uzaklaştırmaktayken; hatta kendisi toplumun bizzat sağlığına zararlı iken buna karşı durmak aynı zamanda ortaçağdaki asıl sağaltıcıların yani cadıların da geleneğine sahip çıkmaktır.

Sendikanın genel perspektifiyle bağı ve dengesini kurabilen bu özgün topluluğun örgütlülüğe yansımaları doğru kurgulanıp süreklileştirildiğinde toplumsal hayatın ve gündelik yaşamın bütünlüğü ve kapsayıcılığı ortaya çıkar.

Sağlık alanı başlı başına en yaşamsal ve en toplumsal alandır. Sağlık hakkı, yaşam hakkı nasıl ki en temel insan hakkı mücadelesi ise ve bir o kadar da evrensel bir temel değer ise kadınların özgürlük, eşitlik mücadelesi de sağlık hakkı, yaşam hakkı kadar kapsayıcı ve evrensel bir toplumsal sözleşmedir.

Kadınların bir arada olma, kendi öz etkinliklerini kararlaştırma, planlama geleneği bir güne sıkıştırılacak kadar dar, yüzeysel ve şekilci ele alınmamalı, geçmişten gelenle bugünün ihtiyaçlarını buluşturmak çözümler aranmalı ve anlamları kadar tarihsel köklerinden beslenmelidir.

Şimdi SES'i örgütlerken kadın mücadelesini, sağlık, mücadelesini ve yaşam hakkı mücadelesini bir bütün olarak örgütlemenin en belirleyici yanı bir aradalığı, yan yanalığı çoğaltmakla mümkün olacaktır.

Ve şimdi kadın meclislerini her iş yerinde her kadına ulaşılarak başarma şansımız çok daha fazla DEĞİL Mİ??

SES KADIN MECLİSLERİNİ
NE YAPSAK?

14

KORKU DA CESARET DE BULAŞICIDIR

Yasemin DEMİRCİ / Muğla SES Şube Üyesi

Merhaba,

Adım Yasemin Demirci. 14 Temmuz 2017 tarihli 692 sayılı KHK ile ihracıma kadar Bodrum Devlet Hastanesi'nde kardiyoloji uzman doktoru olarak çalışmaktaydım.

Haberi alıncaya kadar meslek hayatım aşağı yukarı bir çok meslektaşım gibi zorluklar, mücadeleler ve aşırı iş yükü ile geçti. Uzmanlığım sonrası zorunlu hizmetimi yapmak üzere 3. tercihim olan Bodrum Devlet Hastanesi'ne atandım.

Yerli halkın yanı sıra, emekli üst düzey bürokratlar gibi toplumun bütün katmanlarından genelde yaşı ilerlemiş hasta profiline hizmet verdim. Ülkenin en gözde tatil merkezlerinden birinde hekimlik pek kolay değil ancak uzun ve yorucu tıp eğitimi, ardından uzmanlık eğitimi sonrasında Bodrum'un doğası bana çok iyi geldi.

İki buçuk yıl önce göreve başladığım poliklinik eski teknik donanımla, dışa bağlı, ortalamanın çok altında bir poliklinikti. Süratle ve hevesle poliklinik ve servis imkanlarını iyileştirme çabam yerini buldu ve eksiksiz bir kardiyoloji polikliniği oluştuktan sonra da tam

kapasite çalışmaya başladım. Her geçen gün hasta sayım arttı. Gittikçe artan hasta sayısını kendi özel zamanımdan çalarak karşıladım. Nöbet ertesi izin günlerimde bir başka devlet hastanesinde kendi hastalarımı ücretsiz kroner anjiyo yaptım. Hastalarımı bir devlet hastanesinden bir başka devlet hastanesine sevkettim. Herkesin özellikle yoksul insanların eşit, ücretsiz ve nitelikli sağlık hizmetine erişim hakkı olması gerektiği ilkesiyle çalıştım.

15

Poliklinikte hastalarım ile kurduğum ilişki de beni çok mutlu ediyordu. Bir taraftan muhteşem Ege ve Bodrum şivesi, bir taraftan Türkçeyi yeni öğrenmiş Kürt kadınları, bir taraftan Karadeniz şivesi ve İstanbul Türkçesi... Hergün böylesi bir çeşitliliğe ve doğalından güzelliğe hizmet veriyordum. Çok çalışıyordum ama mutluydum.

Haberi aldığım ana kadar böyle yoğun, az uykulu, bol icaplı (7/24, 30 gün arandıkça hastaneye gitmek) çok çalışmalı, epey koşturmalı geçiyordu hayatım. Bir mesajla bir anda kontak kapandı, her şey durdu. Gidecek bir işimin olmadığını öğrendikten sonra ilk gün ne yapacağımı bilemedim. Bir kaç saat sonra hastalarım aramaya başladı.. Yoğun iş temposu artık yoğun telefon trafiğine dönüşmüştü. İlk günler hastane tarafından, hastalarım işten ayrıldığı söylenildi. Hele görevden alındıktan bir kaç gün sonra deprem nedeniyle hastaneye giden ambulansların siren sesleri... Ve ben sadece seyrediyordum. Başhekim çağrı yapmış, tüm doktorlar göreve. Hastane bahçesindeki hastaların feryatlarını duyacak kadar yakındım ama hastaneye gidemiyordum, bu çok tuhaf bir psikolojiydi. Orada kardiolog yoktu! Bu acıyı hiç unutamayacağım. Bize ne yapıyorlar diye düşündüm, ihraçları düşündüm, Nuriye ve Semih'i düşündüm...

Bu yaşadığım mağduriyetin sadece bana ait bir mağduriyet olmadığını bir çok aydın akademisyenin de hayatlarının KHK'lar ile karartıldığını elbette biliyordum, ancak bu mağduriyetin başka bir tarafı da açığa çıktı. Hastalar doktorları için mücadeleye karar verdiler. Sosyal medya üzerinden örgütlenen hastalar imza kampanyaları, basın açıklama-

ları ile Bodrum'dan seslerini yükselttiler. Bana yapılmak istenen her ne ise buna hastalarım izin vermedi. Hastalarım ile arama hiçbir şeyin giremediğini onların bu mücadelesinde gördüm. Sendikam ve meslek odam zaten yanımda biliyorum ama hastalarımın yanımda olması onların da KHK denen hukuksuzluğu tanımaması yaşadığım topraklara olan inancımı ayrıca büyüttü, çok güç verdi, umut verdi.

Diğer yandan hastalarımı hastane dışında tanıyorum, onlardan çok şey öğreniyorum. Uzun zamandır okuyamadığım kitapları okuyorum ve şunu görüyorum; KHK beni zayıflatamıyor, güçlendiriyor. Gececek bu günler...

Yaşamlarımızın adım adım dönüştüğünü görüyordum fakat ne yalan söyleyeyim benim yaşamımın da bir anda değişeceğini hiç düşünmemiştim. KHK ile ihraç edilmeden 2-3 ay

kadar önce, hastanemizde Sağlık-Sen üyesi bir hemşire arkadaşımızın şiddete uğraması sebebiyle yaptığımız basın açıklaması sonucunda soruşturma geçirdim. Anladım ki toplumsal yaşam ciddi bir şekilde baskılanıyor. Artık en temel insan hakkını savunmak, gerçeği söylemek, başkalarının hakkını savunmak suçla dönüştü. Bir insanın hele bir kadının, bir sağlık emekçisinin her kim olursa haksızlığa şiddete maruz kalmasına seyirci kalmak nasıl bir şey ben bunu bilmiyorum. Ama benim bunun karşısında sessiz kalmam istendiğini biliyordum. Hayatta bazı şeylerin bedeli ne kadar ağır olursa olsun insan olmanın gereklerinin önüne geçemez. Her ne kadar ilk duyduğumda şaşırmış olsam da biliyordum en temel insan haklarını savunmak suçtu...

Hükümet yetkililerinin kamuoyuna yaptıkları açıklamalara göre; kamu görevinden çıkarılanlarla ilgili olarak, yapılan şikayetlere, kurum amirlerinin kanaatlerine, çeşitli istihbarat raporlarına, kişilerin sosyal medya hesaplarına, kişilerin çeşitli sosyal ilişkilerine, sendika üye ve yöneticileri bakımından ise sendikasının toplumsal muhalefet içerisinde yer alıp almadığına göre işlem tesis ediliyor. Bunu hastalarım imzalarını valiliğe teslim ettiklerinde bizzat yaşadılar. Onlara sendika aracılığı ile gelmişler muamelesi yapıldı. Oysa biliyorlardı bu bağımsız bir hasta inisiyatifidir. Ancak orada benim sendikalı olduğum hastalarımaya duyurulmak istenmişti.

Özetle, özellikle de yerelerde, iftira ve çamur atma politikalarıyla insanların işlerinden edilebildiği bir süreç yaşanıyor Maalesef ki hak, hukuk, adalet, vicdan gibi değerlerin yerine; ispiyonculuk, yalakalık, isim verme, gemisini kurtarma, rant, ötekileştirme gibi insani olmayan kavramların hızla yerleştirildiğine tanık oluyoruz. E bu KHK'lı olmayan etik değerlere sahip mesai arkadaşlarım için de çok büyük yük, zulüm.

Daha düne kadar her ortamda hakkımda övgüler yağdırmaktan geri durmayan başhekimim KHK'dan sonra meslektaşlarımı, bizim ihraçlarımız hakkında yapılacak basın açıklamasına katılmamaları yönünde telkin ve tehditler yağdırdı.

Enseyi karartmak yok tabii ama, korku da cesaret de bulaşıcıdır... Cesaretimizi kaybetmeden, bulaştırarak yaşamak dileğiyle tüm sağlık çalışanı arkadaşlarımı sevgi ve dayanışma duygusuyla selamlıyorum...

ÖRGÜTLÜ KADIN ÖZGÜR KADINDIR

Ses Merkez Kadın Meclisinin Sonuç Bildirgesi

İktidar, Türkiye’de yeni bir ortaçağ karanlığı yaratmaya, bunun için de gündelik hayatı ve sistemi yeniden kurgulamaya çalışmaktadır. Bugün, 12 Eylül’ün sonrasında bile yaşanmayan bir süreci yaşadığımız, iktidarlarını sürdürmek için toplumu kutuplaştırmaktan çekinmeyen bir anlayışla karşı karşıya olduğumuz açıktır.

7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra AKP hükümeti, iktidarını sarsan seçim sonuçlarını kabul etmeyerek, ülkeyi kaos ortamına sürüklemiştir. Özellikle Kürt illerinde sokağa çıkma

yasakları ilan ederek sivil, çocuk, yaşlı, genç, kadın demeden iktidarının karşısında ne varsa yakıp yıkmaya ve yok etmeye çalışmış ve seçimin yenilenmesi için gerekçe oluşturmuştur. Bu süre içerisinde panzer arkalarında cenazeler sürüklenmiş, çıplak kadın bedenleri teşhir edilmiş, cenazeler günlerce sokak ortasında bırakılmış, çocuk Cemile’nin gömülmesine izin verilmeyen küçücük bedeni kokmasın diye günlerce derin dondurucuda saklanmış, Taybet Ana’nın yaralı bedeni sokak ortasında ölüme terk edilmiştir. Görevi hayat kurtarmak olan sağlık emekçileri görevlerini yaparken kurşun-

18

ların hedefi olmuşlardır. Üyelerimiz Abdulaziz Yural ve Eyüp Ergen'i bu vesileyle bir kez daha saygıyla anıyoruz...

Tüm bu savaş ortamında barış isteyen insanlar, 10 Ekim 2015'te Ankara'nın göbeğinde katledilmişlerdir.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra AKP iktidarı, hayata geçirmek istediği "tek adam rejimini" bu durumu fırsat bilerek OHAL ve KHK'lar eliyle gerçekleştirdi. Kendi iktidarına karşı tehlike gördüğü milletvekillerini ve gazetecileri tutuklattı, belediyelere kayyum atadı, çocuk ve kadın kurumlarını kapattı, on binlerce kamu çalışanını hukuksuz bir biçimde işten attı.

İktidar, emek mücadelesine ve kadınların örgütlendiği alanlara, bu saldırıyı gerçekleştirirken kadınların kimliğine, hayatına ve kazanılan haklarına yönelik her türlü saldırıyı yoğunlaştırarak artırdı. Saldırıları Türk-İslamcı, cinsiyetçi, dinci, gerici, tekçi toplum yaratma üzerine odaklandı.

Toplumunu, kendi gerici anlayışına göre biçimlendirmeye çalışan AKP iktidarı ilk büyük adımını eğitim alanında attı. Bir çok okulu imam-hatiplere dönüştürdü ve çocukları bu okullara kaydolmaya zorladı. Eğitim müfredatına faşist, dinci, cinsiyetçi ve bilimden uzak öğeleri ekledi. Bununla da yetinmeyen AKP hükümeti, Türkiye'deki tüm devlet kurumlarını -geçmişinden ders çıkarmadan- yazılı sınav yerine mülakat yöntemi getirerek yine tarikatların eline teslim etmektedir.

AKP hükümeti, sağlık alanındaki uygulamalarıyla sağlığı hak olmaktan çıkardı ve ka-

pitalizmin ihtiyaçlarına göre yeniden dizayn etti. Şehir hastaneleriyle sağlıkta dönüşüm projesini tamamlayıp sağlığın özel şirketlere devrini, taşeronlaşmayı ve hak ihlallerini kural olarak yerleştirdi.

Kadına yönelik cinsiyetçi ve baskıcı sağlık politikalarıyla, kadın emekçiler üzerinde baskılar artmakta ve çalışma alanları kısıtlanmaktadır. Kadının, bedeniyle ilgili karar verme hakkı elinden alınmıştır. Kürtaj hakkı fiili olarak engellenmiş ve istenmeyen gebeliği sonlandırmak isteyen kadınları paralı sağlık kurumlarına muhtaç etmiş, parası olmayanları ise merdiven altı yöntemler kullanmaya itmiştir.

Ankara'nın göbeğinde Hatun ananın cenazesine yönelik faşist ve cinsiyetçi saldırı ve mezarlık tahribatları gibi olaylarla toplumu kutuplaştırmaya çalışmaktadır. Bu kutuplaşmanın yok edilebilmesi için barış, adalet, emek, demokrasi, kadın mücadelesinin güçlendirilmesi ve vicdanının örgütlenmesinin önemi ön plana çıkmaktadır.

İktidar eliyle kadın, doğa ve toplumsal hafızamız olan tarihi mirasımız katledilmekte ve bu katliamlara seyirci olmamız istenmektedir. Biz kadınların, bu tahribata karşı başlattıkları direniş her zaman devam edecektir.

Kadınlar üzerinde devletin kolluk kuvvetleri aracılığı (polis, zabıta, bekçi) ile sokakta, caddede, plaj alanlarında uygulanan baskıların artması, kadınların toplumda bu yöntemlerle teşhir ve rencide edilmesi, adım adım varılmak istenen sistemin göstergeleridir.

TİS sürecinde başta kreş hakkı olmak üzere ebeveynlerin ve kadın emekçilerin hiçbir sorunu ve hakları KESK dışındaki konfederasyonlar tarafından gündeme alınmamış ve toplu iş görüşmelerinde kadın emekçiler yine görmezden gelinmiştir.

Sürecin getirdiği, oluşturduğu faşizme karşı mücadele noktasında bireysel olarak direnmekten ziyade biz kadınların, bir arada ve örgütlü olarak ortak cepheyi oluşturmasının önemini vurgulamak gerekiyor. Emek alanında, işyerlerinde yeniden ve güçlü bir şekilde biz kadınların örgütlenmesi gerekmektedir. Aksi durumda mücadele hattının zayıflayacağı açıktır. Sistem kadınların örgütlenmesini engellemeye çalışarak yalnızlaştırmaya çalışmaktadır, bunun panzehiri örgütlü mücadeledir. Her türlü baskıya karşı örgütlü duruşun tüm zincirleri kıracağı biz kadınlar biliyoruz. Bu yüzden de tüm kadın hareketleriyle ortaklaşarak bu sorunları aşabiliriz.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'ne yaklaşırken, dinci-gerici sistem eliyle kronikleşmesi sağlanan kadın cinayetleri, taciz, tecavüz, hayat ve giyim tarzına müdahale, bedene, kimliğe yönelik uygulanan tüm şiddetin karşısında olacağız.

Kadın ve çocuklar metalaştırılmakta, özellikle ülkemize sığınan kadın ve çocukların cinsel sömürüye daha fazla maruz kaldığını görmekteyiz. Bu durumun değişmesi için farkındalığının artırılması ve birlikte mücadele etmek gerekmektedir.

İktidar eliyle defalarca yasalaştırılmaya çalışılan ve örgütlü mücadele sonucunda geri adım atmak zorunda kaldıkları tecavüz yasasından sonra şimdi de "nüfus hizmetleri ve müftülük yasa tasarıları" gündeme alınmıştır. Eril zihniyetin kadınlara olan yaklaşımı bir kez daha açığa çıkmıştır. Tıpkı diğer kadın düşmanı uygulamalar ve yasal düzenlemelerle mücadele ettiğimiz gibi biz kadınların gerici ve istismarcı zihniyetle mücadelesi bu yasanın geri çektirilmesi konusunda da devam edecektir.

OHAL gerekçe gösterilerek bir gecede çıkan KHK'larla on binlerce emekçi haksız ve hukuksuzca işinden edilmiş ve haklarını arayan emekçilere mahkeme yolları kapatılmış, demokratik hiçbir hak arayışına izin verilmemiş, ihraç edilen emekçilere sosyal tecrit uygulanarak sosyal ölüme mahkum edilmişlerdir. İşlerine dönmek isteyen Nuriye ve Semih arkadaşlarımız bedenlerini açlığa yatırıp haklarını alana kadar mücadele sözü verdiler, biz de onlarla birlikteyiz ve hakkımızı alana kadar mücadeleden vazgeçmeyeceğimizi söylemek istiyoruz.

Ortadoğu'da yaşanan savaş birçok Suriyeli insanın ölmesine, pek çoğunun hayatta kalmak için yerinden yurdundan edilmesine neden oldu. Devam eden savaştan en çok zarar görenler siviller, özellikle çocuklar ve kadınlar olmuştur. 2 yıldır Suriye'de demokratik güç birlikleri DAİŞ'le savaşmaktayken, savaşın yıp-

raticı sonuçları hepimizin gözü önünde yaşanmaktayken, barışı tahsis etmek ve korumak yerine Irak'ta Güney Kürt Federasyonu'nun bağımsızlık referandumuna gitmesini savaş gerekçesi olarak kabul eden hükümet savaş tellallığı başlatmıştır. Meclis'te teskere kararının çıkmasıyla Ortadoğu'nun tarihsel girdabına bir adım daha yaklaşmış bulunmaktayız. Biz kadınlar her zaman olduğu gibi şimdi de savaşa karşı barışı, ölüme karşı yaşamı savunuyoruz ve "savaş tezkeresine hayır" diyoruz.

Bizim kadınlar olarak örgütlü kötülüğe karşı, örgütlü mücadeleden başka seçeneğimiz yok. OHAL şartlarındaki zorluklara rağmen alanların boş bırakılmaması, kadınların örgütlenmesi ve savaşa karşı barışın, dinci gerici mezhepçi dayatmalara karşı özgür yaşamın, tekçi, diktatör ve faşist sisteme karşı KADIN MÜCADELESİ'nin büyütülmesi gerekmektedir.

Kadın, Yaşam, Özgürlük

Jin, Jiyan, Azadi

2015-2017 KADIN HAK İHLALLERİ RAPORU

Sivil Toplum Örgütlerinden Derleme

Olağanüstü Hal'in Kadınlara Etkisi

Bugün kadın hakları alanında kazanılmış haklarımız ciddi bir tehdit altındadır. Çatışmalı ortam, nefret siyaseti, hükümetin ilan ettiği sokağa çıkma yasakları, Olağanüstü Hal ve yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnameler kadınların yaşamını olumsuz yönde etkilemiştir. Kadın düşmanı ve muhafazakar politikalar yine bu dönemde yoğunlaşmıştır.

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu' nun derlediği rakamlara göre ihraç edilen 110.971 kamu görevlisinin en az %23'ünü kadınlar oluşturmuştur. Haziran 2017 tarihi itibarıyla KESK'e bağlı 11 sendikadan ihraç edilen 4065 çalışanın 1160'nın da kadın olduğu açıklanmıştır. Yurtdışı bursu iptal edilen 226 öğrencinin 1/3 'ü, üniversitelerden ihraç edilen 4811 akademisyenin 1/5'i kadındır.

KESK'in desteğiyle yürütülen "İhraçların Toplumsal Cinsiyet Boyutu"na ilişkin araştırma da yıllarca ekonomik bağımsızlığını kazanmak için mücadele eden kadınların, ihraçlar sonucu ekonomik özgürlüğünün ellerinden alındığını göstermiştir. Kadınlar; ailelerine, eşlerine, babalarına bağımlı olarak yaşamaya zorlanmışlardır. Yapılan araştırmada, katılımcıların

birçoğu ailelerine "sığındıklarını" ifade etmiştir. Kadınlar, işlerini kaybettikleri için kötü giden evliliklerini sonlandıramamakta, bireysel yaşantılardan, tercihlerden, alışkanlıklardan feragat etmek, aileleriyle ilişkileri yeniden düzenlemek ve aile içindeki hiyerarşik ilişkileri tekrar kabul etmek zorunda kalabilmekte, özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını yitirebilmektedirler.

Olağanüstü Hal süresince işlerini kaybetmelerinin yanında, kadınların kurdukları kurumlar ve derneklerin çalışmaları da engellenmiştir. Kamu üniversitelerindeki Kadın Çalışmaları Merkezleri'nin bir kısmı rektörlüklerce işlevsiz hale getirilmiştir. 11 kadın derneği ve 1 çocuk hakları derneği kapatılmıştır. İdil Eser, Özlem Dalkıran, İlknur Üstün, Nalan Erkem gibi kadın ve insan hakları savunucuları hapsedilmiştir.

Olağanüstü Hal ve yüzbinlerce kamu personelinin ihraç edilmesi, kadına yönelik şiddete karşı kamu kurumlarının da görevlerini aksatmasına neden olmaktadır.

864 kadın hakim ve savcı ihraç edilmiştir. İhraçlarla yargı içindeki kadın varlığı daha da zayıflamıştır.

22

Birçok ilde "25 Kasım" ile "8 Mart" etkinlikleri yasaklanmış veya çeşitli biçimlerde engellenmiştir.

En az 30 kadın gazeteci gözaltına alınmıştır. 16 kadın gazeteci tutuklu olarak cezaevindedir. Türkiye'nin ilk ve tek kadın haber ajansı Jin Haber Ajansı (JINHA) ve yerine yeniden kurulan ŞÛJIN de Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılan ajanslar arasındadır. Yine muhalif bir televizyon kanalı olan Hayat TV ve İMC TV gibi TV kanallarının kapatılması sonucu kadın haklarıyla ilgili Ekmek ve Gül ve Mor Bülten gibi TV programları yayından kaldırılmıştır.

Gözaltına alınan ve tutuklanan kadınlar işkence ve kötü muamele gördüklerini iddia etmektedirler. Tutukluların cezaevine ilk geldiklerinden itibaren psikolojik olarak baskı altına alındığı, "çıplak arama" yapıldığı, tutuklulara zaman zaman su ve yemek dahi verilmediği, hasta tutukluların hastane sevklerinin cezaevi idaresince engellendiği ve ağır hasta tutukluların durumlarının ağırlaştığı iddia edilmektedir.

Darbe girişiminin ardından bazı dini liderler ve hükümeti destekleyenler tarafından cinsiyetçi söylemler kullanılmıştır. Yine darbe ile ilişkili olduğu iddia edilen ve Cemaat örgütlenmesi içinde bulunduğu suçlamasıyla gözaltına alınanların ve tutuklananların eşleri için, "Darbecilerin eşleri ganimetimizdir" gibi söylemler kullanılmıştır.

Sokağa Çıkma Yasakları Süresince Kadın Hakları İhlalleri

2015 yılının Temmuz ayında Kürt yurttaşların yaşadığı illerde başlayan çatışmalar ve ardından ilan edilen sokağa çıkma yasakları

sebebiyle yaşanan en ciddi insan hakları ihlalleri kadınlar ve çocuklara yönelik gerçekleşmiştir. Bu süreçte birçok kadın ve çocuğun yaşam hakkı ellerinden alınmıştır. Öldürülen kadınlardan, bedenleri kolluk kuvvetlerince teşhir edilen, cesetleri günlerce sokak ortasında bekletilenler olmuş; cenaze törenlerine ailelerin katılımı engellenmiş, yasaklı ilçelerin sokakları ile evlerin duvarlarına cinsiyetçi yazılamalar yapılmıştır. Çatışmaların sona ermesiyle evlerine dönen yurttaşların beyanları savaşın erkek egemen yüzünü bir kez daha ortaya koymaktadır.

Seçilmiş Belediye Başkanlarının Tutuklanması ve Hükümet Tarafından Atanan Kayyımlar

11 Eylül 2016 tarihinden 25 Mart 2017 tarihine kadar 85 DBP'li belediyeye kayyım atanmıştır. Halkın seçimle yönetime getirdiği DBP'li belediye eşbaşkanları ve meclis üyeleri ya tutuklanmış ya da görevden uzaklaştırılmışlardır. Özellikle, "güvenlik" öne sürülerek yürütülen operasyonlardan en çok kadınlar

yararına kurumlar etkilenmiş, en önce belediyelerdeki kadın haklarının korunmasına yönelik merkezler kapatılmıştır. Oysaki bu merkezler, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri'nin Ofisi tarafından hazırlanan raporda da belirttiği gibi, aile içi şiddet olaylarında mağdur olan kadınlar ve çocuklar için çok gerekli olan korumayı sağlamış ve kadınların sosyal ve siyasi alana katılımlarını teşvik etmiştir. Bu merkezlerde 10 başvuru kadınlara ait özel bilgilerin tutulduğu arşivlere de el konulmuştur.

Kadın Milletvekillerinin Tutukluluğu

Türkiye'de TBMM'de kadın milletvekili sayısı sadece % 14,29'dur. Bugün, cezaevinde bulunan HDP'li 9 milletvekilinden 5'i kadındır. Parlamentoda cinsiyet eşitliğini savunan ve kadın

hakları için mücadele eden bu milletvekilleri çeşitli suçlamalarla cezaevinde tutulmaktadır. 21 Şubat 2017'de, HDP'nin eş başkanlığını yapan Figen Yüksekdağ'ın parlamento üyeliği iptal edilmiş, 9 Mayıs 2017'de bir başka kadın milletvekilinin Nursel Aydoğan'ın parlamento üyeliği de kaldırılmıştır.

TBMM Boşanmaları Önleme Komisyonu Raporu ve Hükümetin Son Dönemdeki Kadınlara Yönelik Politikaları

Kadınların kazandığı pek çok hak ve özgürlükler son dönemde hükümetin değiştirmeye çalıştığı kanunlarla tehdit edilmektedir. Mecliste boşanmaları önlemek için bir komisyon kurulmuş ve bu komisyon kadınların haklarını tehdit eden bir rapor hazırlamıştır. Oysaki boşanmaları önlemek için değil, kadınları şiddete

karşı korumak için bir komisyon kurulması gerekliliği apaçık ortadadır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna göre, kadınların şiddete uğraması durumunda koruyucu tedbir kararı için delil veya belge aranmaz. Komisyonda bu kural değiştirilerek 15 günden uzun koruma kararları için şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranması önerilmektedir.

Komisyon tarafından hazırlanan raporda, şiddet uygulayan ve bu nedenle mahkeme tarafından haklarında evden uzaklaştırma kararı verilen kişilerin, çocuklarıyla kişisel ilişkilerini devam ettirebilmeleri için mevzuatta düzenleme yapılması önerilmektedir. İstanbul Sözleşmesi ve Arabuluculuk Kanunu'na göre, şiddet vakalarında arabuluculuk yöntemi yasaklanmış

olmasına rağmen; Komisyonun hazırladığı Raporunda, çocuk kaçırma durumlarında, boşanma davalarında, dava süreci sırasında ve boşanma öncesinde arabuluculuk sürecinin kullanılmasının faydalı olacağı ifade edilmektedir.

İstismara uğrayan çocuk, istismar suçunu işleyen kişiyle evliyse, evliliklerinin 5 yıl boyunca "sorunsuz ve başarılı" devam etmesi halinde ilgili kurumların yetkili uzmanlarınca hazırlanan raporlar dikkate alınarak koşulların uygun olması halinde, istismar suçunu işleyen kişinin denetimli serbestlik ile serbest bırakılması önerilmiştir. Bu öneri doğrultusunda sonradan bir Kanun Tasarısı da hazırlanmış; fakat hükümet çocuk istismarına af niteliği taşıyan bu tasarımı kamuoyunun verdiği tepki neticesinde tasarımı rafa kaldırmak zorunda kalmıştır.

Cinsel saldırı, cinsel istismar ve reşit olmayan kişilerle cinsel ilişki suçlarını işleyenlere hadım uygulanması da önerilmiştir..

Hükümetle yakın ilişki içinde bulunan EN-SAR Vakfı'nda onlarca çocuğun istismara uğradığının ortaya çıkması üzerine, kamuoyunun baskısıyla Meclis'te kurulan "Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Tür- lü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu"nun hazırladığı raporda çocuk istismarını önlemek için Türkiye'de alınması gereken önlemler kadın milletvekilleri tarafından ifade edilmesine rağmen son bir yılda bu önlemlerin hiçbiri hayata geçirilmemiş, bütün Partilerin üzerinde fikir birliği ettiği "Çocuk Hakları Daimi Komisyonu" da halen kurulmamıştır.

Hükümet şimdi ise, müftülere nikah kıyma yetkisi veren bir tasarı kanunlaştırılmaya çalışılmaktadır. Bu yasa değişikliği, laiklik ilkesini ihlal etmektedir ve özellikle toplumsal hayatımıza ilişkin konularda dinsel kurumların yetkilendirilmesi suretiyle çok hukuklu bir hukuk sistemine geçilmesi tehlikesini doğurmaktadır.

Anayasa Mahkemesi 2015 yılında, resmi nikâh olmadan dini nikâh yapan imamlara ve çiftlere 2 aydan 6 aya kadar hapis cezası veren maddeye ilişkin iptal başvurusunu görüşmüş ve hapis cezasını oy çokluğu ile iptal etmişti. Resmi nikah yapmadan imam nikahı yapanlar için verilen cezanın iptal edilmesi, çocuk yaşta evlilikleri ve çocuk istismarını artırma tehlikesi taşımaktadır. Bu iptal kararı ile resmi nikâhın önceliğinin kalkacağı, dini nikâhın resmi nikâhın alternatifi olacağını, kadınlar açısından hukuki ve ekonomik sorunlar yaratacağı daha önce de belirtilmiştir.

Kadınlara Yönelik Şiddet

Bianet'in derlediği verilere göre, 2017'nin ilk yedi ayında erkekler 170 kadın ve kız çocuğunu öldürmüş, 50 kadına tecavüz etmiş, 126 kadını taciz etmiş, 215 kız çocuğuna cinsel istismarda bulunmuş ve 237 kadına şiddet uygulamıştır. Temmuz ayında en az üç kadın kıyafetleri bahane edilerek tacize/şiddete maruz kalmıştır. Bu veriler, Bakanlıklar ve bağlı kurumlar tarafından tutularak kamuoyuyla paylaşılmamaktadır. Ne var ki, İstanbul Sözleşmesi Türkiye'yi veri toplamakla da yükümlü kılmaktadır: "Bu Sözleşmenin uygulanması amacıyla taraflar, sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet vakası hakkında düzenli aralıklarla ayrılmış ilgili istatistik verileri toplamayı üstlenecektir."

Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun 1998'de çıkardığı tavsiye kararına göre her 7500 ile 10000 kişi arası nüfus için sığınma evlerinde bir kişinin kalabileceği yer olmalıdır. Oysa ASPB (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı)'nin açıkladığı rakamlara göre, Türkiye'de 132 sığınaktaki toplam kapasite 3402'dir.. Türkiye gibi kadına yönelik şiddetin yoğun biçimde yaşandığı bir ülkede, ulaşılabilir sığınak sayısı çok düşüktür. Belediye Kanunu'nun eski halinde yer alan 50 bin nüfuslu belediyelerin sığınak açmasını öngören madde, yeni Belediye Kanunu ile 100 bin kişiye çıkarılmıştır. Üstelik belediyeler bu zorunluluğa da uymamaktadır.

Ayrıca, ASPB'ye bağlı sığınaklarda kalan kadınlar, güvenlikleri gerekçe gösterilerek kısıtlanmaktadır. Sığınaktan sonra yeni bir hayat kurabilmek için hiçbir şey yapamadıklarını, sığınak çalışanlarının ihtiyaçlarını keyfi

olarak karşıladığını ve kendilerine hakarete bulunulduğunu ifade etmektedirler. İlk adım merkezleri de yetersiz sayıdadır. Halen tecavüz kriz merkezleri ve ALO Şiddet Hattı kurulmamıştır.

Yargı ise kadına yönelik şiddete ilişkin yeterli bilgiye ve duyarlılığa sahip değildir. Kadınların yıllarca süren mücadelesi sonucu değiştirilen kanunlar etkin bir biçimde uygulanmamaktadır. İnsan Hakları Ortak Platformu'nun hazırladığı rapora göre, 1 Ocak 2015-31 Aralık 2016 tarihleri arasında ulusal ve yerel medya ile haber sitelerine yansıyan toplam 547 erkek şiddeti davası vardır. Davalardan ikisi zamanaşımından düşmüştür. Davaların yüz-

de 24'ünü cinayet (132 dava), yüzde 38'ini tecavüz (209 dava), yüzde 26'sını taciz (141 dava), yüzde 12'sini şiddet (63 dava) davaları oluşturmuştur. Ayrıca, 2015 ve 2016 yıllarında medyaya yansıyan cinayet davalarında, 176 sanık erkeğin yüzde 44'ü (78 erkek) ağırlaştırılmış müebbet cezasına, yüzde 30'u (53 erkek) müebbet hapis cezasına, yüzde 16'sı (29 erkek) hapis cezasına, yüzde 0.5'i (1 erkek) ağır hapis cezasına çarptırılmıştır. Sanık erkeklerin yüzde 9'u (15 erkek) da beraat etmiştir. Rapora göre, sanık erkeklerin yüzde 28'ine cezai indirim uygulanmıştır. Kadına yönelik şiddete ilişkin davalarda en önemli sıkıntılardan birisi de kadın örgütlerinin kadın cinayetleri davalarına müdahil olarak katılamamasıdır.

Çocuk İstismarı

Türkiye’de çocuk istismarı ciddi bir sorun olarak gündemdedir. Özellikle dini cemaatlere ait veya kuran kurslarına bağlı pek çok okul ve yurdun açılmasıyla, çocuk istismarına karşı hiçbir önlemin alınmaması neticesinde birçok çocuk istismarı vakası yaşanmıştır. Onlarca çocuğun ENSAR Vakfı’na bağlı bir yurttan istismara uğramasına rağmen, hem Eğitim Bakanlığı hem de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bu vakıfla pek çok protokol imzalamıştır.

Mülteci çocuklar da ne yazık ki istismara en açık gruplardan birini oluşturmaktadır. Hem devlete bağlı mülteci kamplarında, hem de kamusal alanda pek çok mülteci çocuk istismara uğramaktadır.

Eğitimin Dinselleştirilmesi ve Cinsiyetçi Eğitim Politikaları

Eğitim de dinselleştirilmekte ve muhafazakarlaştırılmaktadır. Kız çocuklarıyla erkek çocukları pek çok okulda ayrı eğitim almaya başlamıştır. Bu durum, eğitimin laik niteliğine aykırıdır. Diğer yandan eğitim müfredatı da değiştirilmekte, yeni müfredatta uluslararası çocuk hakları sözleşmelerine ve medeni hukuka aykırı ve ayrımcı ifadeler yer almaktadır.

Yeni eğitim müfredatında şu gibi ifadeler yer verilmektedir: “Erkekler güç ve kuvvet yönünden daha ileri olduğundan, ailenin sorumluluğu onlara verilmiştir.” “İslam, erkeğin üstlendiği sorumluluklara karşılık, kadından da kocasına itaat etmesini istemiş ve İslam, bu itaati ibadet saymıştır. Ailede çocukların büyütülüp terbiye edilmesi daha çok anne tarafından yerine getirilir. Erkek, aile içindeki

vazifesini yapar ve ailesine karşı güzel davranırsa; kadın da kocasına karşı gerekli olan muhabbet, hürmet ve itaati gösterirse aile içinde düzen ve uyum sağlanmış olur.” Kısaca yeni müfredat, kadınların kocalarına itaat etmelerini “ibadet” saymaktadır ve buna benzer pek çok örnek yeni müfredatta mevcuttur.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ise kadınların özgürlüğü ve eşitliği için mücadele etmek yerine muhafazakar aile yapısını güçlendirmeye ve dini vakıflarla protokoller imzalamaya odaklanmıştır. Bakanlık, Türkiye’de binlerce kadın öldürülürken ve çocuklar istismara uğrarken sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Avrupa Konseyi’ne bağlı, Eşitlik ve Ayrımcılığa Karşı Komisyon’un bir nevi TBMM’deki muadili olan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu da bu alanda hiçbir faaliyette bulunmadığı gibi, son iki yılda yalnızca 4 toplantı yapmıştır.

Sonuç olarak;

Türkiye’de kadın hakları mücadelesi çok uzun bir mücadele geleneğine ve tecrübeye sahiptir. OHAL baskısı altında bile yüz binlerce kadın sokaklara çıkmakta, dünya kadın grevi gibi uluslararası etkinliklerle dayanışma içinde eylemler organize etmekte, feminist gruplar ve kadın hakları örgütleri kampanyalar düzenlemektedir. Türkiye’deki kadın hakları ihlallerine karşı dayanışma içinde mücadele etmek, bugün her zamankinden daha önemlidir. Kadın hakları, ulusal ve küresel gündemlerin en yucularısına çıkarılmalı, hükümetler sorumluluk alır ve kadına hesap verir hale getirilmelidir.

BİRLİKTE DAHA GÜÇLÜYÜZ

Demet ÇÖÇÜ / Muğla SES Şube Üyesi

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde anestezi teknikeri olarak çalışmakta iken, muhalif duruşumdan dolayı 29 Ekim tarihinde 675 sayılı KHK ile 8 yıllık görevimden ihraç edildim. İlk etapta müthiş bir yalnızlaşma, sosyal dışlanma ve boşluk yaşadım. Ailem duruma derin üzüntü ve kaygı dışında büyük tepki göstermedi. Zamanla ruhsal çöküntüm dışında ekonomik problemler en önemli sorun haline gelmeye başladı. Yaşadığım durum beni geçici işlerde, haftanın birkaç günü, günde 14 saate yakın ve çok düşük ücretlerle çalışmaya itti (garsonluk, mağaza sayımı gibi). Kardeşim benim yanımda, üniversite eğitim giderlerini ben üstlenmişim, bu nedenle kredi ödemesi devam eden evimi sattım. İş bulamamamdan dolayı ailemin yanına dönmek zorunda kaldım. Bazı çevreler tarafından yapabileceğim bir şey olmayacağını, işi-ekonomik özgürlüğü olmayan bir kadın olduğumdan ve yaşımın da işsiz bekar kadına göre "yaşımın geçtiği" iddia edilerek evlenmem gerektiği, çocuk yapıp onlara ve ev işlerine bakmam gerektiği söylendi. Hatta evde babanın anne üzerindeki hakimiyeti bile arttı diyebilirim. Çünkü babaya göre annenin artık sığınabileceği güvenceli bir yer kalmamıştı. Tüm bunların yanı sıra sağlıklıyken ihracımdan

sonra stres kaynaklı sağlık problemleri yaşıyorum (hipofiz bezi tümörü ve buna bağlı bazı hormonların artışı ve buna da bağlı göğsümde kitle olması gibi).

Şimdi ise ailemin yanından ayrılarak başka bir ildeki bir üniversitede bu dönem yüksek lisans eğitimine başlıyorum. Bütün haklarımız, güvencelerimiz alınmasına rağmen daha başarılı, donanımlı ve kadının özgücünün vermiş olduğu kararlılıkla, duruşla mutlaka döneceğimizi biliyorum. Bizi sürüklemeye çalıştıkları ev içi emek sömürsünü, erkeğe bağımlı yaşamayı, geleneksel rolleri reddediyor ve yaşasın kadınlar diyorum. Birlikte daha güçlüyüz.

SON SÖZÜ DİRENERLER SÖYLEYECEKTİR

Zelal BİLGİN / Diyarbakır Ses Şube Üyesi

Son sözü direnenler söyleyecektir.

15 Temmuz 2016 tarihli Darbe Girişimi sonrasında Darbeciler ile Mücadele adı altında sendikal yaşamda etkin ve öncü bir misyon üstlenen kadın emekçileri de içine alan geniş bir tasviye, sindirme ve silikleştirip etkisizleştirme sürecini yaşıyoruz. OHAL koşullarında KHK lar ile işsizleştirme çabalarının yanısıra; eylem ve etkinliklere yönelik geliştirilen sınırlandırmalar, kadınların seslerinin kısıtılması çabaları, gözaltı ve tutuklama furyaları bu sürecin olağan olayları olmuş durumda. Bunlara karşı yaşamın her alanında direnme, alternatifler geliştirme, yılmadan yaşamı yeniden örme çabaları da bu sürecin öne çıkan tutumu. Tarihsel bilinç şunu kanıtlamaktadır: son sözü direnenler söyleyecektir...

80'lerin zulmünün katlanarak yaşandığı bugünlerde, vaktiyle OHAL'i kaldırdığını iddia eden bir sistemin OHAL ve KHK'lar ile yaratılan zulüm ve haksızlıklar yüzbinlerce emekçinin işsizleşmesi ile sonuçlanmış durumdadır. OHAL kapsamında inşa edilmeye çalışılan yaşam tarzı farklı kesimlerin, inançların, muhaliflerin, susturulduğu ve tekçiliğin dayatıldığı bir yaşam.

KHK'lar ile beraber kurum ve kuruluşlarda değişim yaratabilecek, emek mücadelesini yükseltecek, farkındalık yaratacak emekçiler

alanlardan uzaklaştırılmaya, susturulmaya, esaret altına alınmaya çalışılmaktadır.

Teknikler, yöntemler değişim gösteriyor olsa da ana tema her dönemde olduğu gibi bu dönemde de aynı: Muhalifi, kadını, öğrenciyi, emekçiyi yok sayarak kendi ilkesizlikleri doğrultusunda bir yaşam inşa etmek. Egemen sistemin kendi iç iktidar kavgasından kaynağını alan 15 temmuz sonrası süreç yurt içi ve yurt dışında gerilim ve çatışma ortamı içinde sistemi restore ederek emek, hak, adalet, özgürlük ve eşitlikten uzak oligarşik bir yapılanma ile toplumsal ve siyasal yaşamı dizayn etmek amaçlanmıştır.

Emekçiler, kadınlar, gençler, öğrenciler, akademisyenler yani barıştan, özgürlükten, eşitlikten, adaletten yana bütün kesimlerin iradeleri yok sayılmış; toplum içinde silikleştirilmeye yok sayılmaya, suçlu pozisyonuna düşürülmeye çalışılmıştır.

Faşist ve tekçi bu sisteminin zulmünün bu kadar yoğun olması, emekçiden gençlikten kadından ne kadar çok korktuğunun en büyük kanıtıdır.

Emekten gelen gücün yaşam içindeki iddiası bütün baskı sistemlerini korkuttuğu gibi mevcut sistemi de korkutuyor. Emek mücadelesinin içinde KADIN'ın var oluşu bu korkusunu daha

30

da derinleştirerek, cinsiyetçi, tekçi ve gerici yönünün yarattığı baskı ve zulmü artırıyor. Çünkü biz kadınlar yaşamı inşa ediyoruz. Doğuran ve yaşatan biz, besleyen ve büyüten biz... Biz kadınlar değiştikçe ve ürettikçe mücadele gücüne daha güçlü ve devası bir güç katarak büyütüyoruz.

Temel de doğururken yaşadığımız sancıları, yaşamın her alanın da yaşayarak her daim yenilikleri doğurarak toplumda ki geri, eskimiş, despotik ve yoz değerler başta olmak üzere erkek egemen zihniyete sahip sisteme karşı büyük bir tehlike oluşturmaktayız,

Egemen sistemler kadının güçlenmesinden, gücünden her daim korkarlar. Çünkü kadındaki akışkan enerji eril zihniyete karşı her zaman daha güçlü ve kararludur. Etik ve ahlaki ölçüler doğrultusunda eril zihniyeti reddeden bir özgürlük doğurur her sancısı kadının.

Her alanda yenilik ve farklılıklar doğurur ve bütün bu farklılıkları kendi içinde yaşatır.

Çünkü değişim; değişime açık olmayan bütün sistemleri korkutur ve sarsar.

Kadın; eril zihniyet için koca bir korku, endişe olup mücadele biçimiyle şaşkınlık yaratan özgürlükçü gücün adı...

Hiçbir kazanım mücadele yürütülmeden kazanılmamıştır, bedel ödemedi, direniş göstermeden değişim yaratılamamıştır.

Biz kadınlar yaşamın temel taşlarını oluşturuyoruz. Mücadelemiz, duruşumuz ve kararlılığımız ile her sistemi çökertecek güce ve kararlılığa sahibiz.

Unutmamak gerekiyor ki doğumdan ölüm kadar üretimden vaz geçmeyen biz kadınlar, yaşamımız için her türlü zor ve baskı ile mücadele edebilecek ve bütün duvarları yıkabilecek güçteyiz.

Zamanın ruhu direnişin yaşamın her zeresine yenilikçi yöntemler ve kararlı duruşlar ile yaşamın tüm güzelliklerini savunmadır. Ve inanıyoruz ki; bu ruhun verdiği coşku ve özgüven ile son sözü biz direnenlerin yaşam kavgası söyleyecektir.

ÇOCUKLARIN ATAMADIĞI ÇIĞLIK

Ezgi KOMAN / KHK ile kapatılan Gündem Çocuk Derneği Üyesi

32

22 Kasım 2016 tarihinde yayımlanan KHK ile kapatılan Gündem Çocuk Derneği; her çocuğun hak sahibi, eşit, özgür ve onurlu birer birey olarak, barış içinde, iyi ve mutlu bir yaşam sürmesi için çocukların yararına bütüncül bir dönüşümü ısrarla savunan hak temelli bir sivil toplum örgütüdür. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme, Gündem Çocuk Derneği'nin tüzüğü'nün doğal eki ve çalışmalarının temel dayanağıdır.

Dernek çalışmalarını, çocukların hak ve özgürlük sahibi bireyler olarak görülmesini sağlamak için toplumsal algı değişikliği, her düzeyde çocuk katılımının artırılması, savunuculuk, ağı çalışmalarını ve vaka takibi alanlarında öncelikli çalışma arkadaşları olan çocuklarla birlikte yürütmekteydi. Bu amaçla düzenli olarak Çocukların Yaşam Hakkı ve Çocuğa Yönelik Ayırıcılık Raporları yayınlamakta, cezasızlıkla mücadele için çocukların hak ihlallerine uğradığı davaları takip etmekte, çocuklara yönelik ticari ve cinsel sömürü ve okullarda fiziksel güvenlik konularında projeler yürütmekteydi.

Bu süreçte yarım kalan pek çok çalışmamız oldu: 2011'den bu yana yayımladığımız Türkiye'de Çocuğun Yaşam Hakkı Raporu, Türkiye'de Çocuğa Yönelik Ayırıcılık Raporu, Yasamada Çocuk Raporu, Mülteci Çocukların Vatansızlık Riski Raporu, Milli Eğitim Bakanlığıyla yürütmekte olduğumuz Okullarda Fiziksel Güvenlik Projesi, Avrupa Birliği Bakanlığı ve Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Merkezi Finans ve İhale Birimi ile birlikte Polonya'dan La Strada Vakfı ortaklığıyla yürüttüğümüz Çocuğa Yönelik Ticari Cinsel Sömürüye Son Projesi, çocuk evliliklerinin yasaklanması için Anayasa Mahkemesi'ndeki başvurumuzun takibi, çocukların mağdur konumunda olduğu istismar ve hak ihlali davalarının izlenmesi...

11 yıldır çocuğun insan haklarının korunması konusunda farklı uzmanlık alanlarından ve disiplinlerden kişiler olarak çalıştık. Gündemimiz her zaman çocuk oldu. Çocuklar için daha iyi bir dünyanın mümkün olduğuna ve bunun hepimizin sorumluluğu olduğuna yürekten inanıyoruz. Bu çerçevede sorumluluk sahiplerine de, çocuklara yönelik sorumluluklarını, yapılmayanı, eksik ya da yanlış yapıları

göstermek ve hak temelli biçimde yapılmasına destek olmak için çalıştık ve çalışmaya devam edeceğiz.

Biliyoruz ki, çocuk hakları örgütlerinin kapatılması çocuk hakları ihlallerini durdurmuyor. Gündem Çocuk susturulunca çocukların zaten az duyulan sesleri artık hiç duyulamıyor, çocuk hakları ihlalleri devam ediyor.

Dernek olarak her türlü hukuki hak arama yollarını deniyoruz. Son olarak OHAL İnceleme Komisyonuna bir başvurumuz oldu. Yanıtını bekliyoruz. Umuyoruz ki adil bir değerlendirme olsun..

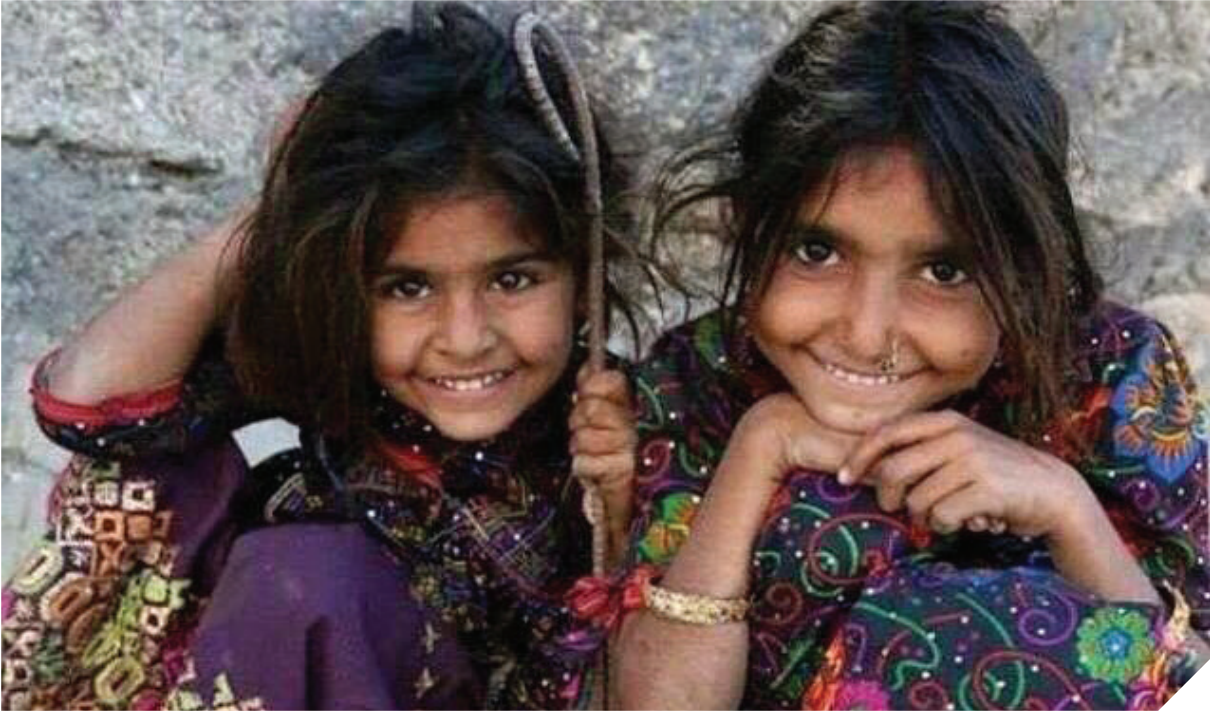
Kapatılmamızın üzerinden bir yıla yakın süre geçti. Bu süreçte ne yazık ki çocukları ilgilendiren pek çok olay oldu. İhlaller devam etti. Son olarak müftülere verilen evlendirme yetkisi de çocuklar açısından bazı sıkıntılar içeriyor.

Bu uygulama zaten hukuki olmayan yollarla devam eden çocuk evliliklerinin önünü açabilir. Çocuk evlilikleri çocuklar için çok katmanlı bir hak ihlali, bir insan hakları sorunu. Bu evliliklerin önüne geçilmesi için her türlü önlemin alınması gerektiği yerde çocuk evliliklerinin yolunu açan dini nikah meselesi resmileşiyor. Bu çok tehlikeli..

Kadınlar başta olmak üzere toplumun tüm duyarlı kesimleri yaşanmakta olan hak ihlallerini arttıracak, kadın haklarını geriletecek ve çocuk evliliklerini arttıracak için bu yasanın meclisten geçmesine karşı mücadele ediyor..

Biliyoruz ki var olan haklarımızı korumak da daha fazla hak elde etmek de her zaman ancak mücadelemizle mümkün olmuştur..

Çocukların atamadığı çığlık olmaya her zaman ve her koşulda devam edeceğiz.

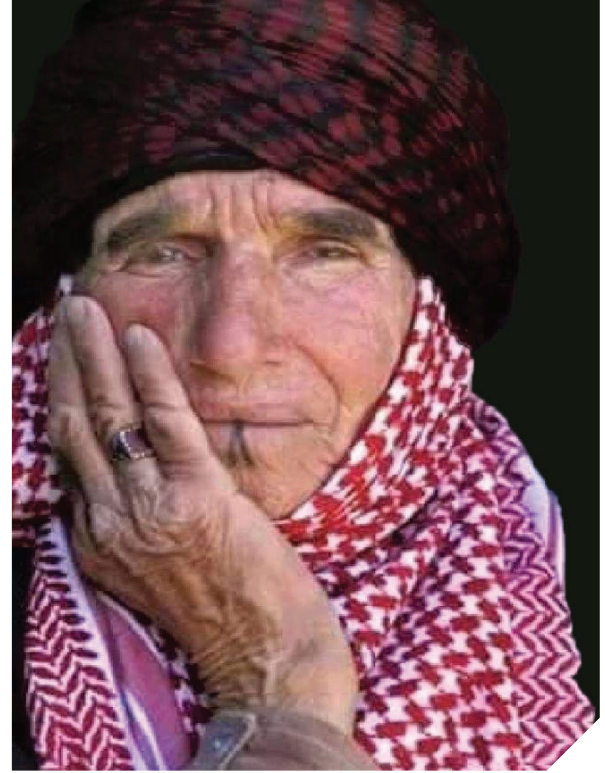

OHAL'de KADIN OLMAK

Mezopotamya Psikologlar İnisyatifinden Kadınlar / Amed

Savaş, OHAL veya otoriter yönetim biçiminin hakim olduğu dönemler demokratik uygulamaların askıya alındığı dönemlerdir. Böyle dönemlerde hak ihlalleri artar ve görünmez hale gelir, siyasal iktidarlar savaş ve din çığırkanlığı yaparlar ve şiddetten beslenirler. Tehlikenin her an her yerden gelebileceği algısı, içerideki ve dışardaki düşmanlar vurgusu toplumu daha öfkeli, farklılıklara karşı daha toleranssız hale getirir ve tek tipleştirir. Aynı zamanda savaş dili de kadınların edinilmiş haklarının ihlalinin görünmez kılar. Taciz, tecavüz ve her türlü şiddete uğramış kadının çığılığı ne toplumsal ne hukuksal alanda kendine yer bulamaz. Medya bile bu haberleri önemsemez.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL ile birlikte yaşamın her alanında OHAL'in etkileri hissedilmeye başlandı. Bu etkilerin en fazla kadınların, çocukların ve LGBTIQ+ bireylerin üzerinde hissedildiğini söyleyebiliriz. Türkiye toplumu gibi ataerkil bir düşünce yapısından beslenen toplumlarda zaten var olan kadına yönelik şiddet artmış ve her alanda kendini göstermiştir. OHAL ilanından sonra kayyum atanan belediyelerin 35 kadın eş başkanın tutuklanması, belediyelerin kadın müdürlüklerinin kapatılması, kadınlara hukuki, psikolojik, sosyal ve kültürel destek sunan kadın kurumlarının kapatılması, kadınlarla çalışan 11 kadın derneğinin KHK ile faaliyetlerinin durdurulması bu durumun en somut örnekleridir. Uzun zamandır kadına yönelik şiddeti görünür kılan, şiddete maruz bırakılan kadınlarla çalışma yürüten bu kurumların kapatılması kadını şiddet ortamına mahkum

etmiş ve yalnızlaştırmıştır. Maruz bırakıldığı şiddetle mücadele edecek alan bırakılmayan kadın için yaşananlar zaman içinde meşrulaşmak ve normalleşmek zorunda olur. Dolayısıyla bu durumdan kaçınmak için kadın, eve kapanır ve erkek sınırları içinde kalır. Örneğin; iş yerinde mobbinge maruz kalan kadın işi bırakır, sokakta tacize uğrayan kadın ya kıyafetini değiştirir ya da sokağa çıkmamaya imtina eder. Kadınların başvurduğu devlet kurumları da "daha önemli meseleler" nedeniyle kadını geri çevirir. Kadın cinayetleri "ülke bütünlüğü" yanında anlamını yitirmiş ve kadın cinayetlerinin hiçbir hukuksal

ve toplumsal karşılığı kalmamıştır. Mahkemeler kadın cinayetleri ve tecavüzler karşısında komik cezalar vermiştir. Eskiden eril bir dille bile olsa medyada kendine yer bulan kadın cinayeti haberleri artık önemsiz detaylar haline gelmiştir. Bu algı da topluma kadının yaşaması veya ölmesinin pek bir fark yaratmadığı fikrini aşılır. Dolayısıyla kadın her an öldürülebileceği ve bunun kaderi olduğu fikrini kabullenmeye zorlanır. Ölmek veya tecavüze uğramamak için toplumun onayladığı kadın olur. Erkeklerin belirlediği sınırlar da kadınlar için "güvenli alanı" oluşturur.

OHAL'in kadınlar üzerindeki bir diğer olumsuz etkisi de kadınların uzun uğraşlar sonucu elde ettikleri işlerinden ihraç edilmeleridir. Böylesi bir toplumda bir kadının ekonomik bağımsızlığını kazanmak için verdiği mücadele erkeğinkinden çok daha meşakkatlidir. Kız çocuğunun eğitim hakkının bile çoğu zaman gereksiz görüldüğü bir ortamda kadınlar uzun bir eğitim hayatından

sonra mesleklerini kazanırlar. Kadının ekonomik bağımsızlığı, toplumsal hayata katılımını artırır. Çünkü çalışma hayatı kadının birçok sosyal hakkını da beraberinde getirir. Kadın, erkek kurallarının hakim olduğu ev sınırları dışına çıkabilecek özgürlüğü elde eder. Ancak kamudan ihraç edilenlerin önemli bir çoğunluğunun kadın olması, kadının kendi ayakları üzerinde durabildiği bir alandan babasına veya kocasına bağımlı kaldığı bir alana mecbur bırakır. Kadın çocuklara bakmak, yemek ve temizlik yapmak, erkeğe hizmet etmek gibi toplumsal cinsiyet rollerini yerine getirmeye zorlanır. Aynı zamanda eve giriş çıkış saatleri, giyim kuşamı ve nerdeyse her davranışının denetlenebildiği bir pozisyona zorlanır. Bu durum kadın üzerinde çeşitli psikolojik etkiler yaratır. Kendi hayatını yönetebildiği, kendi kararlarını alabildiği gerçekliği elinden alınan kadın için bu durum travmatiktir. Önce şok ve dehşet hissi yaşar. Bu hislere gelecek kaygısı ve belirsizliği eklenir. Kadının maddi gelirini elde

edebildiği, kendi iradesi ile gündelik yaşamını şekillendirebildiği, yani kendine yetebildiğine olan inancının yok olması beklenir. Kadın özgüvenini kaybeder, çaresizlik duygusuyla baş etmeye çalışır.

OHAL'in getirdiği bu bölünme ve devletin elden gittiği korkusu toplumun her olay karşısında öfke ve şiddet yöntemini benimsemesine ve normalleştirmesine sebep olmuştur. Farklılıklara karşı tahammülsüzlük hali pekişmiştir. Erkek, Türk ve sünni olmayan her şeye karşı bir reaksiyon gelişmiştir. Nitekim ölü bir kadının bedenine işkence edilmesi ve bunun teşhir edilmesi, hamile bir kadının parkta tekmelenmesi, bir kadının cenazesinin gömülmesine izin verilmemesi ve bu yaşananlara toplum tarafından tepki gösterilmemesi hatta adeta onaylanması

en vahim örneklerdir. Bu da toplumun böyle dönemlerde ne kadar yozlaştığının göstergesidir. Ne yazık ki bu yozluk halleri siyasal iktidarın işini kolaylaştırmakta vatan millet sakarya naraları cinayetlerin, ötekileştirmelerin, şiddetin üstünü örtmektedir.

Öte yandan toplumdaki cinsiyet temelli iktidar ilişkileri, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumun kadına daha fazla yüklenmesi nedenleriyle kadınlar anksiyete bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu, kronik depresyon ve major depresyon gibi psikolojik birtakım rahatsızlıklara itilir. Kadının kamusal alanda yer almasının ve maddi kazancını kendisinin sağlamanın kadını güçlendiren işlevine mukabil kadının işine son verilmesinin anlamı yalnızlığa mahkum etmektir. Çünkü ellerinden alınan, sadece gelirleri değil,

aynı zamanda özgürlük sınırlarıdır. Eril anlayışın dikte ettiği kadının erkeğe bağımlı yaşaması gerekliliğini kadın ekonomik anlamda kendisine yeterek çürütür. Ancak ihraç edilerek işine ve kazancına son verilen kadın yine eril anlayışa mahkum edilmeye zorlanır. Bu dönemde kadının hayatıyla ve geleceğiyle ilgili kararları kendisinin verememesi, buna bağımlı yaşamak durumunda kaldığı çoğunlukla bir erkeğin karar vermesi kadının değersizlik ve suçluluk duyguları yaşamasına neden olur. Kadının destek alabileceği sosyal bir çevrenin olmaması veya zayıf olması bir süre sonra bu duyguların depresyona dönüşmesine yol açar. Aynı zamanda ihraç edilen kadınlar kriminalize edilerek psikolojik sorunların üstesinden gelme yolları da kapatılır. Çünkü kadınların haklarını tekrardan kazanmanın yolları yeniden

toplumsal üretime katılmaktır ve bu, topluma yayılan korku ile engellenmiştir. İş arayan bir çok kadına birer adli suçlu gözüyle bakılmakta ya da işverenler salınan korkudan dolayı iş imkanı sağlamamaktadır. Şunu bilmek gerekir ki böylesi bir süreçte kadınlara iyi gelecek olan şey hukuksuzlukları teşhir etmek, sindirme ve yok etme politikalarına direnmek ve omuz omuzla durmaktır. Yaşadığı hak ihlallerini sessizce kabul etmektense haklarını yeniden kazanmak için dayanışmak ve bunun için mücadele etmek hem yok olan adaleti sağlamanın hem de kadının çaresizlik ve umutsuzluğa meydan okumasının yegâne yoludur.

Jinên Înîsiyatîfa Derûnasên Mezopotamyayê/Amed

KADINLARDAN KADINLARA ÖYKÜLER: BİR HAL HİKAYESİ

Nilgün KUTAL / SES İstanbul Anadolu Şube Üyesi

Mevsimlerden ıslak yaprak ve salyangoz kokusudur benim için İstanbul.. Gözlerimi Konya'dan kalkan bir trende kapıyorum.. Yol arkadaşım başımı omzuna yasladığım babam.. Tuhaf hikayelerle yolculuğumda eşlik ediyor bana.. Okuduğu onca kitaptan aklımda kalan ne varsa bozkıra fısıldıyor bana bakarak sanki.. Tren sallandıkça karşımda sallanıyor iki insan.. Oğullarını görmeye giden bir kadın ve bir adam. Madalyonun iki yüzü gibiler eşsiz ve benzersiz iki çift kara göz. . İki dudak, tek düze iki ses.. Haydarpaşa Garı'nda iniyoruz -yanacağını henüz tasavvur bile edemiyoruz o günlerde-görkemli geliyor bina.. Güneşle yansıyor ışılıtlar camlarda.. ve okul.. Bahçesinde ıslak yaprak kokuyor, her adımda salyangozlar.. Canım İstanbul diyorum içimden hoş bulduk. Yürüyorum ağaçlarla kaplı yoldan ne yana baksam içimde bir tuhafılık. Kollarımı açıyorum iki yana ıhlamur ağacının tam altında gök gri... Başım dönüyor..

Uyanıyorum.. Gerçeğe.. Düş görüyormuşum.. Her yolculukta aynısı. Uçak sallanıyor. Tekerleklerin yere sürttüğü hissi kaplıyor içimi. Yanımdakiler çoktan hazırlanmaya başlamış. Günaydın hepimize..

Daha önce hiç gitmediğim bu coğrafyaya ayak basınca nedense hep o İstanbul'daki yaprak kokusunu duyuyorum. Mevsimden olmalı diye düşünüyorum. Güneşli az rüzgarlı bol asfaltlı bir yoldan karşıdan karşıya geçerken içimden de kocaman boşluklar geçiyor. Hiç olmadığım kadar sakinim nedense. Merak edecek bir şey bulamıyorum. Ne garip şaşırmanın kendisi çoktan gelip kurulmalıydı karşımda ben sigaramı yakarken, o karmaşık sorularla çoktan keşfetmeye girişmeliydi bu kenti.

Hatırladığım kadarıyla bıyıklı ve yüzüne yayılmış kocaman gülümsemesiyle karşılıyor bir arkadaş bizi. Sendikada simit, çay ve sigara eşliğinde tanışmaya çalışıyoruz birbirimizle. Hayat işte yıllarca teğet geçen hayatlar bazen hep teğet geçiyor bazen kesişiyor. Teğet geçtiğimiz ne varsa selam olsun diye geçiyor içimden balkondan üflerken dumanı güneşli göğe..

Sonra?

Sonrası taşlı tarlalardan geçen içi baya kalabalık ve replay bir müzikle seyreden bir minibüs. Telefonlar çalıyor 'geri dön' ler havada uçuşurken, hiç bilmediğimiz dillerde ağlar-

38

ken, ölürlen ve sığınırken insanlar birbirlerine. Müzikte takılı kalıyor kulağım' keçi ke bimeş bimeş ez kurbane çave reş'. Ağır, arabesk ama uyumlu ve ezgisi hala kulağımda yıllarca da silineceğe benzemiyor. İnsanlar konuşuyor. Bilmediğim bir dilde konuşurken insanlar bakarak anlamaya çalışıyorum. Kaşlar, gözler, seslerde tonlamalar ve hep aynı şarkı ve susmayan telefonlar. Kaygılar, kaygılar.. Sahi en son ne zaman hiç tanımadığım insanlarla, hiç tanımadığım bir yere yolculuk etmişim ben ? Gideceğim yeri kestiremezken üstelik.. Başımı cama yaslıyorum boz bulanık düzlükleri seyretmek biraz iyi geliyor, uzaklar yakınlaşıyor ve geldik diyor yanımdaki..

Geldik..

Gelmek tam tanımlı olmasa gerek gelmenin. Nedense hep eksilttiğini düşünüyorum. Varmak asıl olan. Var olmak nasıl da güzel. Amara.. Kültür merkezinin önüne yürüyoruz. Tozlu bozuk bir kaldırımdan yürümek zorunda kalıyorum bavulumu sürükleyerek. Bahçesine giriyoruz. Boğazım düğümleniyor. Kustrica filmlerini aratmayacak gibi kareler. Yüzlerce insan. .Bir sesle irkiliyorum Ayşe Müslim olduğunu sonradan öğrendiğim bir kadın, kalabalığa sesleniyor.. Herkes pür dikkat dinliyor. Sonra alkışlar sloganlar. sonra çıplak ayaklı kadınlar ve sonra yaralılar ve sıkı sıkı bağlanmış denkler. . ve sonra yüzümde bir tokat gibi patlıyor. . Kürdistan'a hoşgeldim.. Safalar getirmek isterdim. .

Şaşkınlığının geçmesinden az sonra binaya giriyoruz. Üst kata çıkıyoruz, eşyaları koyuyoruz gösterilen yere ve nerde nasıl çalışacağımız planlayıp , yola koyuluyoruz.Üşüdüğümü

hissediyorum birden. Güneş çok sıcak oysa. .

Ambar deposu, kantar yada her neyse polikliniğe çevrilmiş bir yapının içine giriyoruz. Camlarda beyaz perdeler rüzgarla sallanıyor. Polikliniği bize devredecek olan doktor yaşlı bir adam. Çalışma sisteminden kısaca bahsediyor, aklımda hiç bir şey kalmıyor sadece başımı sallıyorum. Hemşire gözyaşları içinde. Veda ediyorlar. Çocuklarını emanet eder gibi gözleri arkada ayrılıyor. Birden çok acıkıyorum çok zamansız aslında, utanıyorum söyleyemiyorum. Kobanili hemşire bir arkadaşı da devretmiş oluyorlar bize. Tanışıyoruz adı Şadiye.. Gözleri bal rengi saçları sarıya boyanmış.-Kırmızı rengi seviyor ve sevgilisi olduğunu anlatmaya çalışıyor bende ona yüzüğümü gösteriyorum trajikomik hallerdeyiz diye geçiriyorum içimden -. daha sonraları ne zaman buluşma ihtimali olacak olsa sevgilisiyle, ayakkabılarını siliyor - malum çadırlar çamurlu- ve uzun saçlarını tarıyor. Aynadan bakarken kendine, bende ona bakıyorum. Hayat bu genç kızın gözlerinde kendine bakmasıyla devam ediyor burada. Bir kaç gün sonra Kobani'de evleri yıkılacak oysa. O zaman umudu kalmayacak. Geri döneceğini düşünüyor annesi denklerini açmıyor inatla. O bana Kürtçe, ben ona Türkçe anlatıp ağlayacağız. Sonra yeğeni -dokuz aylık bir bebek henüz- yere düşecek ve kafatası çatlayacak ve abisinden uzun süre haber alamayacak. Keder keşke çamur gibi olsa siliversek geçse diye aklıma takılıp kalacak baktıkça gözlerine onun. İstanbul'a döndüğümde hala sürüyor olacak konuşmalarımız onun Kürtçe, benim Türkçe. .Anlaşmak için dile ihtiyacımız olmayacak.

Kalabalıklar, ayrıntılar, günler arasında gidip gelecek zaman. Misafiri olduğumuz yaşlı kadın, kime sorsak onu bilen boyacı oğlu, aslen Hakkarili olan ama Suruç'a yerleşen, bu eve gelmeyen ama bize hoş geldin demek için gelen meraklı komşusu, gelinleri ve ele avuca sığmayan çocuklar unutmadım sizi. Ambardaki vejetaryen entel çocuk ve belediye zabıtası zamana gömdüm sizi.. Satırlara sığmayan, coşkusuyla canla başla çalışan, dayanışan insanlar, duyduğum kederi nasıl paylaşacağımı bilemediğim için mektup göndermeye çalıştığım kalbi benimle atan, hayatı paylaştıklarım zaman saklasın sizi.. Öyle zamanlara şahitlik edeceğiz ki beraber kederimiz yerlere sarkacak , basacağız üstüne. Kaldırmaya gücümüz yetmeyecek bazen. Bazenler uzayıp giderken umutlarımızla karışık. .

Sınırdaki bir çok gece yaşanacak. Hayata dair ıda'lı hayaller kurmaya çalışırken ben ve 'acaba benden istediği tacı alabilmiş olacak mı Olcay?' diye düşünüp dururken, yaralılar taşıyacak ambulanslar, sınır köylerinde bombalar patlayacak. Ama güneş hep doğacak ölüme inat. Çadır kentlere bisiklet dağıtacaklar ve gürültüyle yaşamın devam ettiğini gözümüze sokacak çocuklar.. Hastalara şefkatle bakan arkadaş, çıplak ayaklı çocuklara ayakkabı parası vermekle bitirecek o ayki maaşını ev sahibine ne vereceğini unutup. Ben olana bitene ağlamamaya çalışacağım ve çok şaşıracağım doksanlarda anım olmamasına. Ülkenin doğusu diye bir şey kazanmış kalmış olacak çocukluk hafızamda. Hızla akıp gidecek zamanlar, kalabalık hastane akşamları Kobani düştü düşüyor safsataları ve üstüne sevgili anneannemin ölmeye çalışması.

Anneannem ölmeye çalışıyordu o sıralarda ülkenin batısında..

Benim anneannem coşkuyla yaşayan bir kadındı. Toprak severdi. Ben başka topraklarda insanlara ağlarken şöyle düşündüm birden; keşke herkes seksen yaşında kendi topraklarında, yatağında saadet içinde ölebilse. Komşularıyla, akrabalarıyla helalleşip, nereye gömüleceğine karar verse. Ama anneannem sonuçta, hiç ama hiç ölmese. Düşlerimde domates tarlaları ve yeni olmaya başlamış karpuzlar. Çeşmenin başında bir söğüt ağacı, gölgesinde anneannem kucağında ben. Bir o öpüyor beni bir ben onu.. Ölmese hiç . Bir de ben yokken yanında. Elini tutamamışken. Ölmese. Öldü ama. Ben ölümüne üç ay sonra ağlayabildim. Suruç'u rüyalarımın azalttığım bir vakitti. Çocukluk arkadaşımın anneannesinin öleceğine şahit oluyorum sanmıştım..

Bereket Zuhale hanım ölmedi.. Nefes alışını anneannemin yaşadığı hissiye dolduruyor içimi.. Ne tuhaf ölüm doldurdukça boşaltan bir his.. doldukça içim bitmeye başladığımı hissettim yavaşça...

Bazen tam da burada bitti derken üstelik. Daha ne yaşanabilir ki derken.

İlk günün akşam üzeri, pencereden gülümseyen kavruk yüzlü, sivri bakışlı, bir oğlan çocuğu gördüm. Ben de gülümsedim ona. Suruç'ta gördüğüm, güldüğüm, sarıldığım onlarca çocuktan farkı ben ona değil o bana gülümştü hatta o bana gelmişti önce yada tamamen benim sanrılarımı bunlar.

Akşam revirden çıkıp kaldığımız eve giderken, arkamdan seslenen çocuğun da o çocuk olduğunu gördüm.

Akşamlar bitmek bilmiyordu. Prenses Çay Bahçesindeki televizyondan takip ederken gelişmeleri ki kameralarla beraber sınırdaydık zaten, içimi derin bir uzaklık duygusu, özlem kaplıyordu İda bensiz ne yapıyordu ?Buradaki yüzlerce Çocuktan biri o yüzlerce Kadından biri bendim artık. Savaş iliklerime kadar işliyordu

Bir de derin bir korku'ya anneannem bensiz ölürse? Ötelemeye çalışıyordum ama olmadık zamanlarda gelip, yeşil gözleriyle dikiliyordu karşımda. Çeşmenin sesi, söğütün gölgesi. Hışır hışır bir ses kulaklarımda, bir temmuz gününden kalma..

Karşımda dikilen çocuğun penceredeki çocuk olduğunu fark ettim bir an başımı kaldırdığımda. Kapının kenarından Gülyüyor göz kırpyordu bana. Adını sordum öğrendiğim kalıp Kürtçe'yle Musto'ydu. Yüzüme yayılan gülümseme gibiydi Musto. Aceleci, bir anda gelip bir anda kay-

bolan, utangaç ama aynı zamanda cüretkar.

İlerleyen günlerde camdan baktı her sabah. Doktor arkadaş Memo'nun bütün ikna çabaları boşunaydı göz göze gelip gülümsedik. Öğlen sonraları masanın kenarına kolunu dayayıp seyretti arada bir. Bazen edindiği bir kutu meyve suyunu bana tattırmak istedi bazen bir sakızın yarısını ısırıp yarısını bana verdi.

Sabahları kampın önünde 'rojbaaaaaş!' diye bağırdığımda kucağıma koştı herkesi ite kaka Şıvardı da sarıldıkça ben. Kızdırdı bazen.

Ama çok sevdim onu selamını aldım sonra. Gidenlerden beni sorduğunu duydum. Ben de herkese anlattım uzun uzun onu.. Yakınım oldu.

Yakınlar uzak, uzaklar yakın iken diye başlayan masallar duymaya ihtiyacım vardı

İpekten kaftanlar içinde tıngır mıngır sallansaydı beşiklerde çocuklar, gökten düşenler elma olsaydı keşke, kerevete çıkan halklara bin selam olsaydı, yaşı diş belirsiz cinler top oynasaydı ve rengarenk olsaydı düşler.

Musto ayrılırken sınıksı sarıldı bana. Çok Ağladım. Şadiye uzun uzun cümleler kurdu, kendimce çevirdim

Ayrılırken tozlu yollarda gözyaşım kaldı. Ümitvâr bir halk birde kaç yaşında olursa olsun benim için çocuk Musto. Bir gün yeniden dedim.,

Gözlerimi kapatmadım dönerken ki uyanıldığımda rüya olsun istemedim. Bir yerden bir hale düştüm. Zamanın gerçeğine yenildim. Tekerlekler sürtmeye başladığında piste içimden bir türkü geçti bir çocuk bir mevsim.

DİRENEN TÜM ÖZGÜR KADINLARA SELAM VE SAYGIYLA

Hivda AKSOY / SES Aydın Şube Kadın Sekreteri

Öncelikle kendimi tanıtmakla başlamak isterim yazıma. 1994 yılında göreve başladıktan sonra SES'in kuruluşu olan 1996 yılından bu yana ve 29 Ekim 2016 tarihine kadar meslek hayatımı SES'li olarak geçirdim. Benden önce direnenleri örnek görerek, her hayatın çok kıymetli olduğunu bilerek hem yaşamıma hem mesleğime yön verdim. Haksız ve hukuksuz her davranışın önünde set olmayı seçtim ve seçimimden dolayı hiçbir gün, bir dakika bile pişman olmadım. Bu temelde SES'li tüm kadınlar gibi direnerek ve hatta her şeye inat gülerek yaşamış olmanın gururunu taşımaktayım.

KHK süreçleri başlamadan evvel, 7 Haziran seçimlerinden hemen sonra gelecek olan zorlu günleri aslında sezdik biz kadınlar olarak ama sezgilerimizi önemseyip set oluşturmadık belki de. Bu bizim o süreçteki hatamızdı elbette ki. Fakat süreç sertleştikçe duruşunu değiştirmeyen güçlü kadınlardan olmak çok başka bir gururdur benim için.

"Elleri kirlenmesin diye toprağa sürmeyenlerden hayat dersi almayın" demiş Ted Kaczynski. Biz ellerimizi toprakla yıkayan

kadınlarsınız, bu yüzden bizlerden alınacak hayat dersi çoktur. Çocuklarının parçalarını eteklerinde taşıyan, bodrumda yanan çocuklarını güneşe taşıyan, parçalanmış, yıkılmış kentlerde koca birer anıt gibi dikilen kadınların çocuklarıyız biz. Yaşar Kemal'in dediği gibi "demir olsam çürürdüm, toprak oldum dayandım" Bu yüzden yaratılan bu korku ülkesinde dimdik durabiliyoruz bizler.

42

KHK süreçleri ilk başladığında bizler hiç hesaplamadık kendimizi ama sonra anladık ki bu süreç bizler üzerinden planlanmış, biz kadınları sosyal ve çalışma alanlarından uzaklaştırmayı da hedef almış bir süreçti. 15 Temmuz darbe girişiminin 1 ay sonrası 15 Ağustos'ta sahte bir ihbar bahanesi ile gözaltına alınıp ardından açığa alındım. 2 aylık bir açıkta kalma sürecinden sonra 29 Ekim KHK'sı ile ihraç edildim, bununla ilgili küçük bir anımı da buradan paylaşmak isterim. KHK yayınlandığında yanılmıyorsam gece 23:00 civarları idi ve ilk listelere bakıp kendi adıma hiç görmedim ama adı olan, o dönem Eğitim-Sen Şube başkanı arkadaşımızı hemen aradım üzüntümü anlattım, "Geçmiş olsun" dedim kapattım telefonu ve uyudum. 30 Ekim sabahı SES şube yöneticilerinden bir arkadaşın araması ile uyandım sabah saat 08:00'de. Bana "Geçmiş olsun" dedi. Eğitim-Sen'li şube başkanı arkadaşım ise bana döndü ve dedi ki "Beni attılar da sanki sen kaldın "... Yani kısacası belki de ihracımı görmezden geldim ve hala da hiçbir şekilde ne umutsuzluğa ne de tükenmişliğe girmedim. Çünkü ben kadınları ağaçlara benzetiyorum. Sadece arada yaprakları dökülür, bir de birkaç dalı kırılır. Kökünden kesen olmadıkça, ne yıkabilir kimse, ne de yakabilir.

İhraçtan sonra kendi işimi nasıl kurabilirim, ne üretebilirim boyutunda ise birkaç denemem oldu elbette. Mesela sezonluk bir kafe işlettim iki ay boyunca sonrasında takı sattım, sonrasında otantik kıyafet bulup sattım. Balık tutup tuttuğum balıkları sattım. Bütün bu denemelerden sonra balıkçılık iyi bir iş diyebilir ve tavsiye bile edebilirim ihraç

olan diğer arkadaşlara. Evet benim doğduğum topraklarda deniz yok ama Fırat var, Zap var, Dicle var, Aras var, Kura var. Yani hayat her yerde var.

Ben son olarak tüm SES'li, aynı zamanda direnen koca yürekli kadın arkadaşlarıma diyorum ki;

**Güneşi kendine örnek al,
korkma batmaktan,
Yılma doğmaktan.
Geri döneceğiz geri.
Biz döndüğümüzde siz
o selamsız sabahsız,
hükümsüz, sorgusuz,
vicdansız sahte
hayatlarınızın hesabı için
bekliyor olacaksınız...**

Tarihte bizden önce direnen güzel yürekli ve güçlü kadınların, analarımızın önünde saygıyla eğiliyor, tüm direnen kadınları saygıyla selamlıyorum.

Kitap Tanıtımı

KURTLARLA KOŞAN KADINLAR

Hazırlayan Arzu TÜRKMEN / SES İstanbul Şişli Şube Üyesi

Başka türlü bir 'ruhsal iyilik hali' değerlendirmesi! Kadın elinden, gözünden ve hatta sezgisinden... "kadınlar, gerektiğinde, hapishane duvarlarına mavi gökyüzünün resmini çizebilirler. Çileler yanarsa, daha fazlasını eğirirler. Ekinler tahrip olursa, hemen daha fazlasını ekerler. Hiçbir şeyin bulunmadığı yerlerde kapılar çizer, bu kapıları açar, oradan yeni yollara ve yeni hayatlara geçerler. Vahşi doğa sebat edip hüküm sürdüğü için, kadınlar da sebat edip hüküm sürerler."

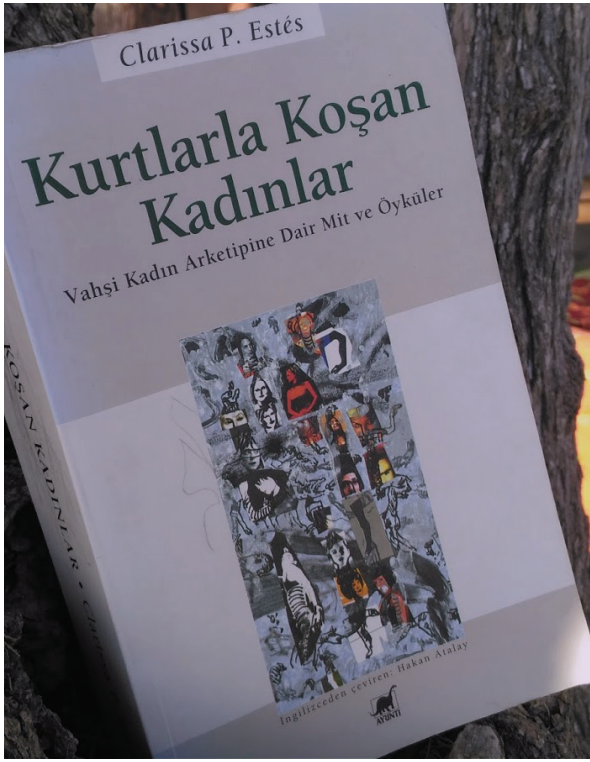
Jungcu bir psikanalist, şair ve öykü derleyicisi olan Clarissa Pinkola Estes, 'Kurtlarla Koşan Kadınlar' kitabı ile tüm yeteneklerini birleştirerek özel bir eser sunmuş. Kadınların, doğasında tohumlarını içlerinde barındırdığı, "bilge kadına" ulaşmaya çalışırken; tıpkı bilge bir kadın gibi, hem binlerce yıllık insanlık birikimlerinden, hem de kendisinin bugünün farkındalıkları ile edindiği yeteneklerinden faydalanmış. Tıpkı, annesinden ve onun annesinden aldığı yaşamsal bilgiyi, kendi deneyimlerini de ekleyerek; insanları iyileştiren ve koruyan; bilen ve bildiğini öğreten şifacı kadınlar gibi... Bu anlamda, bugünün şifacı kadını diyebiliriz.

Başka bir psikiyatrist olan Felix Guattari(1), psikiyatri bilimi yapanları teknik adamlar olmakla eleştirir ve asıl yardımcı olabilecek alanın edebiyat olduğunu söyler. Tam da Estes'in yaptığı budur: kadın psikolojisini incelerken binlerce yıllık hikayelerin yüklendikleri anlama bakmak. Öyküler ve içerdikleri meteforlar üzerine usta bir dil ile yazılanlar özel bir okuma keyfi sağlarken; bu öykülerde kadın psikolojisine dair kazılar yapılmış.

Estes, geleneksel psikoloji kuramını, yaratıcı, yetenekli ve derin kadın imgesine çok az yer vermesi ile eleştirir. O bütün kadınların ve erkeklerin yetenekleri ile doğduğuna

44

inanır. Bununla birlikte, yaratıcı, yetenekli kadınların psikolojik hayatları ve huylarını anlatan olmamıştır. Genelde tüm insanların ve özellikle kadınların zayıf yönleri ile daha çok ilgilenmişlerdir.

Kitapta, belirgin olan bir diğer yaklaşım da kadının, aile içi pozisyonu, anne vb. bir sosyal pozisyonundan önce bir kadın olarak ele alınmış olmasıdır. Kadın, tarihsel, toplumsal ve ekolojik bağlamları ile değerlendirilmiştir. Yazara göre, kadınlar, kapitalist dünyada özellikle çocuklaştırıldı ve mal muamelesi gördüler, sanat yapmaktan alıkonuldular ve her şeye rağmen ürettikleri görülmedi. Her şeye rağmen kadınların en derinlerinde sakladıkları tedavi edici, üretici ve yaşamı kendi doğasına uygun devam etmesini kolaylaştıran bir yetenekleri var. Yazar, buna vahşi kadın der. Ve kadının eksikliklerinin ve zayıflıklarının

vahşi doğasından uzaklaşması ile ilgili olduğunu savunur.

İyi olanı- kötü olanı, insanlığın binlerce yıllık birikimi ile değerlendirmeyi okura bırakmayı tercih eder. Psikiyatri bilimine başka türlü bir bakış; insanı sadece deneysel bir malzemeden öte, etkin, çözümlü de kendi içinde barındıran bir dünya canlısı olarak değerlendirir. Uygarlığın, çeşitli şekillerde insanlıktan çıkardığı kadının; kendi insanlığını korumak için nasıl uygarlıktan uzaklaşıp, kendi vahşi benliğine döndüğünü; bir kadının özünün bu en vahşi, en uygar olmayandan oluştuğunu ve vahşi kadına sarılmanın kurtuluşun başlangıcı olduğunu vurgular.

"Hepimiz vahşiye özlemlerle doluyuz. Bu özlemin kültürel olarak onaylanmış pek az panzehiri var. Bize bu tür bir arzudan utanç duymamız öğretili. Uzattığımız saçlarımızı duygularımızı saklamak için kullandık. Ama Vahşi Kadın'ın gölgesi gündüz ve gecelerimiz boyunca pusuya yatmış bir halde hala varlığını sürdürmekte. Nerede olursak olalım, arkamızda tırıs giden bu gölge kesinlikle dört ayaklı."

'Uygarlığın' tüm baskılarına, sınırlarına ve akıl oyunlarına rağmen, kadının en derinindeki ve yerin en dibindeki o güç, keskin duyarlılığı, oyuncu ruhu, yoğun kendini adama kapasitesi, güçlü sezgileri ve cesareti ile yol göstericidir.

Kitabı özel kılan bir başka özelliği de, yüzyıllardan beri çok farklı coğrafyalarda, çok farklı kültürlerin ürettiği ve içinde yaşadığı öyküler aracılığı ile kendi hikayenle yüzleşme sağlamasıdır. Evrensel ve türsel özelliklerimiz, bir o kadar bireysel ve bir o kadar yerel...

Kaynaklar;
(1) Guattari, Felix, Üç Ekoloji

KARAYI KALDIRIN, UMUDUMU YİTİRMEDİM DAHA

Yıldız Çiftci TARAYICI / SES Ankara Şube Üyesi

Gülten Akın bir şiirinde “Karayı kaldırın mavi koyun, umudumu yitirmedim” diyordu. Her konan kara yerine maviyi hayal ettik ama maviyi bırakmadılar.

Bir gece yarısına doğru aklımın bir köşesinde nokta kadar kendimi düşünmeden 29 Ekim KHK’sında başka arkadaşlarımın ismini arıyordum. Daha yeni başlamıştım ki bakmaya bir telefon geldi. Çok sevdiğim yakın bir arkadaşım, “Senin ismin de var” dedi, uzun süre inanamadım hatta dalga geçtim kendimle güldüm.. İlk günler insan biraz salak gibi oluyor, olayların çok farkında olmayan şaşkın bir şey oluyor işte.

Bu arada etraf eş dost akraba duyan duvana. Arayan soran, sormaya korkan, yolunu değiştiren vs. birçok insan tipiyle tanıştım bu süreçte. Elbette beni çok güldüren sendikam ve avukatlarımızla gurur duyduğum komik bir şey geldi başıma. Daha önceden çalıştığım bir ilden saf temiz bir arkadaşım aradı, şaşkın tabi “abla sen hiç de FETÖ’cülere benzemiyordun, ama neyse çok üzüldüm. Burada daha önce atılan arkadaşlar var. Ankara’da KESK diye iyi bir avukatlık bürosu varmış, onların avukatları çok iyiymiş adresini ve telefonunu

sana göndereyim” dedi. Ben de gönder dedim, üzülmesin kızcağız. Neyse gönderdi bizim KESK’ in adresini ve telefonunu:))

Atılmamızın üzerinden bir yıl geçti bu süreçte. Başta eşime, çocuğuma, yakın arkadaşlarıma, dostlarıma, sendika çevreme ama en ama en çok Yenimahalle SES ekibine sonsuz teşekkürler. Onlar olmasaydı bugünleri zor atlattırıldık..

Hepinizi en dayanışmacı duygularla selamlıyorum. Sevgilerle

**Nedir ki kuşatma gülüm
Bir dirhem karanlık
Bir gram demir ve duvar
Üç beş çelik çekirden
Gerekçeli
Geçersiz yasalar
Olup olacağı
Hepsi bu
Oysa umut gülüm
Sonu başı görünmeyen
Bir deryadır
Damarlardan toprağa boşalan
Bitimsiz bir kuvvettir direnç
Uçsuz bucaksız ovalar kadar geniş.**

Nuriye Gülmen'

ses, **Bir ses**, Bir çığlık, Bir ağıt, Bir fığan, Litrelerce
ses, Bir ses, Bir ses, **Bir çığlık**, Bir ağıt, Bir fığan, L
Bir ses, Bir ses, Bir ses, Bir çığlık, **Bir ağıt**, Bir fı
lık, Bir ağıt, **Bir fığan**, Litrelerce kan, Bir ses, Bir s
Bir çığlık, Bir ağıt, Bir fığan, **Litrelerce kan**, Bir ses
kan, **Bir umut**, Bir barış, Bir emek, Ama litrelerce ka
rce kan, Bir umut, **Bir barış**, Bir emek, Ama litrelerce
, Litrelerce kan, Bir umut, Bir barış, **Bir emek**, Ama
Bir emek, **Ama litrelerce kan**. Bir ses, Bir ses, Bir ses